

ATLANTO ČARTERIS GYVUOS.

KAS YRA JO TIKRIEJI AUTORIAI?

KVIETIMAS MŪSŲ VETERANAMS.

Britų premieras Churchill a- ną dieną padarė pareiškimą parlamente, jog Atlanto Čarteris tebėra galioje ir nereikalau- ja pataisymų. Šis pareiškimas yra įdomus iš kelių atžvilgių. Maskvos spauda jau nuo seniau bandė įkalbėti alijantams, jog tas čarteris nebeatsakas šių dienų aplinkybėm, būk jis nepa- remtas ant strateginių realybių ir pan.

Kai Amerikoje lankėsi Čecho- slovakijos prezidentas E. Beneš jis irgi pabrėžė tą pačią mintį, ką ir Maskvą, būtent — reika- lingumą taisyti Atlanto Čarterį, Girdi, ir Wilsono 14 punktų bu- vę šen bei ten aplopyti. Čia jau aiškų ir be nurodymų kam ad- vokatavo Benešas.

Mums, lietuviams, šios disku- sijos yra labai įdomios. Instik- tyviai mes jaučiame, jog su At- lanto Čarterio likimu yra su- rištas ne tik Baltijos kraštų li- kimas, bet ir daugelio kitų ma- žesnių Europos tautų.

Churchill pasakė, jog čarteris nebus keičiamas ir jis pasiūlė laisvės garantija visoms tautoms ir jog jokie teritoriniai pakeiti- mai nebus atlikti be sutikimo vietos žmonių. Nėra reikalo čia aiškinti, jog panašaus nusista- tymo laikosi ir prez. Rooseveltas.

— Bet yra tūkčių, kurie sako, jog Atlanto Čarteris esąs tik pamald- ingas troškimų išdėstymas, bet ne legalis dokumentas, kuris bū- tų užgirtas parlamento arba kongreso. Formaliai žiūrint, gal ir taip. Tačiau padėti po juo prez. Roosevelto ir premiero Churchill parašai reiškia dau- giau, negu legislačių pripuo- lami nutarimai.

Tikraisiais to čarterio auto- riais yra anglų užsienio reikalų vice-ministeris Sir Alexander Cadogan ir valstijos sekreto- riaus padėjėjas Sumner Welles. Tas reiškia, jog ir abiejų šalių valdžios dalyvavo nūbrėžime to dokumento, kuris dabartiniu lai- ku virto kaip ir tautų šventraš- čiu.

Beabejo, tas čarteris nesykį siekiama torpeduoti, arba su- lankstyti taip, kad jis tiktų nau- jiems imperialistams — sovie- tams, tačiau nei Suvienytos Val- stijos, nei Anglija nekompromi- tuos savęs tokiom politinam ma- chinacijom ir lauzymu duotųjų pažadų. Laisvė Europoje bus atsteigta ir nei viena tauta, kad ir mažutė, nebus pasmerkta mirčiai.

Kiek turėtų suvažiuoti asto- vų į Amerikos lietuvių konfe- renciją Pittsburghe? Mano su- pratumu, kad konferencija būtų įspudinga reikalinga nuo 200 iki 300 delegatų. Juk Kanados ukrainiečiai, kurių yra tenai dešimt sykių mažiau, negu mū- sų čionai, sutraukė 710 delega- tų į Winnipegą.

Skaitlinė irgi ši tą reiškia. Tai gyvas įrodymas, jog mums rūpi karo laimėjimas ir išliuo- savimas Lietuvos. Labai pagei- dautina, kad Pittsburgho konfe- rencijoje dalyvautų kuodaugiau- sial mūsų senesnių veikėjų-ve- teranų, kurie pirmiaū yra da- lyvavę mūsų žygiuose už laisvę.

SANDARA

THE LEAGUE

LITHUANIAN

NEWSPAPER

SANDARA
Published by the
Lithuanian National League
of America
Consisting of 100 Branches Located
in all Principal Cities of the
United States
MAIN OFFICE
840 W. 33rd St., Chicago, Ill.
Yards 4789

METAI XXIX

PENKTADIENIS, LIEPOS-JULY 16 D., 1943 M.

No. 29

Pilsudskio Grupė Vėl Iškelia Galvas

Lenkų Armijos Kontrolė Patenka į Jų Rankas

Kaip žinome, vyriausiu lenkų armijų vadu tapo paskirtas gen. K. Sosnkowski. Nors jis į civili- lės valdžios ir politikos klausim- us negali maišytis, tačiau len- kuose jau yra toks įprotis, jog karo vadas būna faktinai ir "tautos vadu". Gen. Sosnkow- ski yra vienas žymesnių pilsuds- kininkų. Pilsudskis ir jis nuo 1905 metų priklausė lenkų so- cialistų partijai ir dalyvavo vi- sokiose avantiurose.

Hitleriai užpuolus Lenkija, gen. Sosnkowski gynė pietinį frontą. Prie Peremišlio jį buvo apsupę vokiečiai. Sosnkowski bandė prasimušti į Lvovą, bet tas jam nepasisekė ir jis pasi- traukė į Vengriją.

Vėliau jis buvo paskirtas į gen. Sikorskio kabinetą, bet 1941 metais rezignavo protes- tuodamas prieš lenkų-sovietų sutartį. Su jo paskyrimu į vy- riausį kariuomenės vadą, armi- jos vadovybėn ims grįžti ir kiti pilsudskininkai. O tas ne ką gero žada lenkų demokratinėm grupėm.

Tarpe Pagautų Sicilijoje Nelaisvių Yra ir Lenkų

Apklausinėjant paimtų nelai- svėn vokiečių kareivių būrį, kai kurie atsakė lenkiškai, o kiti serbų kalboje. Pasirodė, jog tie vyrukai buvo priverstinai mę- bilizuoti okupuotuose kraštuose ir po aštuonių mėnesių lavini- nio pastūti į Siciliją, nes kitur jie netiko kariauti. Dauguma jų yra 18 ir 19 metų.

Max Eastman neseniai priminė "Reader's Digest", jog laike vieno "apvalymo" Rusijoje, Sta- lino diktatūra išskerdusi 300,000 žmonių.

Už tai rusai dabar gerai ka- riauja ir prieš nazius, nes tą "karingumą" anksčiau prakti- kavo ant savo piliečių.

Jų buvimas įkvėptų mūsų jau- nesniams atstovams toliau tęsti ko- vą ir laimėti.

— Alijantai, atidarydami antrą frontą Sicilijos saloje, parodė, kad jie rimtai ir sistematiškai vykins savo programą parbloki- muo ašies. Žingsnis po žingsnio jie stumsis pirmyn, stiprindami užpakalyje savo pozicijas ir vengdami išsišokimų, kurie gali brangiai kainuoti.

Pirmiausiai eliminuoti Italiją, o paskiau, gavus artimesnes ba- zes, griežti už kaklo ir pačią Vokietiją. Italijos užkariavimas — padavimas būtų didelis smūgis ašies grupėi. Kaip atsi- menm, pereitame kare vos tik Bulgarija ir Austro-Vengrija pakėlė rankas. Hindenburgas tuojau pasiuntė telegramą Ber- lynan ragindamas kreiptis į prie- šius ir prašyti taikos. Panaši is- torija gali būti ir užėmus Ita- liją.

Kanto gatvė, Klaipėdos mieste. Palaisčius gatvę, važinėjosi jauni su dviračiais. Šioji nuotrauka 1938 metų, kada dar Klaipėdos Kraštas priklausė Lietuvai. 1939 metais, naciai pareikalavo grąžinti.

Anglai Pataria Sovietam Buti Nuolaidžiais

Apkaltino Traukinio Inžinierių

Camden, N. J. — Grand Jury apkaltino traukinio inžinierių Christopher Pitcock, 48 metų, už tai, kad jis per greitai leido bėgti traukinį nesaugioje vietoje ir nuvertė jį nuo bėgių, užmuš- damas 13 asmenų. Nelaimė pa- sitaikė gegužio 13 dieną, prie Belaire, N. J.

Čechai Laikosi Už Sovietų Skverno

Tik Su Maskvos Palaiminimu Galima Tverti Federaciją.

Grįžęs į Londoną, prez. Ed. Beneš paskelbė, jog bile koki rytų ir centro Europos federa- cija turinti gauti Sovietų Ru- sijos palaiminimą ir pritarimą. Toks įspėjimas, padarytas šiuo momentu, rodo, kad čekų poli- tikai yra nusitarę kaituoti koją bile kokiam laisvų valstybių su- sibendrinimui. O kuomet, tos valstybės bus palaidotos, tai, suprantama, rytų kaimynas jas galės ne tik kontroliuoti, bet ir paimti savo "globon".

Toks prez. Benešo nusistaty- mas aiškiai parodo, jog čekai yra nusitarę vesti čigonos poli- tiką ir susitarus su Maskva, at- likti visokių mainikavimus. Ponas Benešas yra linkęs pri- tarti ir Baltijos kraštų pavėdi- muo Sovietams. Ir ne tik Balti- jos kraštų, bet ir pusės Lenki- jos. Už tokią malonę, sovietai gal paves čekams Austrijos priežiūrą.

— Si čigoniška politika gali bū- ti pasekminga tik trumpam lai- kui. Kadaisė sovietai buvo la- bai geri draugai ir Lietuvos. Nuo 1920 iki 1939 metų Mas- kvos komisari yra pripasakoje Lietuvai visokių komplimentų ir tuziną sykių pažadėję gerbti jos nepriklausomybę. Bet kas atsitiko 1940 metais? Draugai virto žiauriais engejais! Ar ne- tas pats gali atsitikti ir su če- chais. Dabar jie vilioja vilką iš- miško, bet paskiau patiems rei- kės nuo jo slapstyti.

Taip Žiuri Anglai Ši Klausimą

Pasitikėjimo Krizis Santykiuose su Sovietų Rusija

Įtakingas anglų žurnalas "The Economist" įdėjo straipsnį, už- vardintą "Crisis of Confidence" — Pasitikėjimo Krizis. Straips- nis plačiau išnagrinėja skirtin- gumą pažiūrose tarp Sovietų Rusijos ir kairiųjų kitų alijan- tų. Pasak jo:

"Reikia itikinti sovietų val- džia, jog lemiantį žingsnį prie susitarimo gali padaryti tik So- vietų Sąjunga. Inicijatyva turi paeiti iš stipresnio. Kiekvienas, neišskiriant ir rusų, žino, jog laimėjus karą, Rusija galės už- mesti savo valią rytinei Euro- pai. Tačiau nėra pamato daleis- ti, jog Rusija išvengs bendrų nusistatymų, kurie nurodo, jog priverstinas prijungimas atka- klių tautinių mažumų, nesustip- rins, bet nusilpnins Rusiją. To- liau žiūrint, Rusijos saugumas tinkamiaū bus apūpintas "ge- rojo kaimyno" politika, negu "realistinėm" priemonėm."

Pittsburgho Lietuviai Atsidavusiai Ruošias Busimai Konferencijai

Sujudo Visos Draugijos ir Veikėjai

Gavę pranešimą, jog Ameri- kos lietuvių konferencija įvyks Pittsburghe, vietiniai veikėjai smarkiai sukruto. Tuojau susi- darė rengimo komisija, kurion dėrjo pirmininku P. Dargis, iš- daininku P. Pivarūnas, o sekre- toriu — J. Tamkevičius. Neuz- ilgo buvo suauktas ir draugijų sąrišio mitingas, kuriame nu- tars pasidaruoti, kad konfe- rencija būtų pasekminga visais atžvilgiais.

Vieta tapo parinkta William Penn viešbutis, kuris yra vienas puikesnių Pittsburghe. Ten pat įvyks ir ruošiamas konfe-

Sąžiningų Žmonių Buna Visose Šalyse

Dirbantis kviečių sandėlyje, Enid, Okla., W. E. Head pametė pinigine su \$52. Visų jos iššė- kojo, bet niekur nerado. Už ke- lių savačių jis gavo, ją iš Mek- sikos. Pridėtam paaiškinime sa- koima, jog pinigine surasta kvie- čiuose, kurie buvo pasiūsti į Meksiką.

Kiek Teks Maisto Civiliem Žmonėm?

Washington. — Valdiški biu- rai jau apskaitliavo kiek kam teks maisto, bėgyje ateinančių 12 mėnesių. Civiliai žmonės gaus 70 nuošimčių išaugintų daržovių; 63 nuoš. mėsos; 53 nuoš. kepenų maisto; 75 nuoš. kiaušinių ir vištienos. Kviečių, rugių ir kitokių grūdų bus tiek, kiek reikės.

Abelnas derlius šiais metais bus geras, nors truputiuką ma- žesnis, negu perėitū metų. Ma- noma, neužilgo panaikinti kiu- ponus kavai ir cukrui, nes jų jau turima ganėtiną atsargą.

Alijantai Davė Proga Italiam Skirtis: Taiką ar Sunaikimą

Užkariavimas Sicilijos Užtikrintas, Tvirtina Padėties Žinovai

Ašies Kariuomenė Nėra Progos Nei Pabėgti

Anglų ir amerikiečių kariuo- menė stumiasi į priekį pietų ir rytinėj Sicilijoje. Italų ir vokie- čių divizijų pasipriešinimas laip- sniškai laužomas. Iki šiam lai- kui į nelaisvę paimta apie 20- 000 priešų kareivių. Tai gana di- delė skaitlinė, ypatingai kuomet operacijos yra tik pradinėj sta- dijoj.

Alijantai vartoja apsupimo taktiką. Jie kaip vanduo veržia- si kalnų protarpiais, izoliuoda- mi priešų vietas ir jas paei- liui likviduodami. Kariniai eks- pertai pranašauja, jog galutinas priešų demoralizavimas yra tik dienų klausimas.

Kovoja Ne Prieš Italų Tautą, Bet Prieš Fašistų Grupę

Prezidento Roosevelto ir pre- miero Churchill atsišaukimas į italų padėti ginklą ir garbin- gai pasiduoti buvo išmėtytas ne- tik Sicilijoje, bet visoj Italijoje. Atsišaukime pažadėta, jog su italų tauta bus žmoniškai pasi- elgta ir ji galės pasiskirti sau demokratine valdžia. Tačiau, Mussolini ir jo "genge" turės būt prašalinti.

Kiek anksčiau prez. Roose- veltas buvo pasiuntęs laiška po- piežiui ir tame laiške užtikrino, kad jeigu italai laiku pasitrauks iš karo, tai jų interesai bus ap- saugoti. Ar popiežius darė ką nors šiuo atžvilgiu — nežinia. Tuom tarpu Berlynas, naujas damas iš kur vėjai pučia palei- dėti visa propogandą į Italijos pusę, išpėdamas nepasiduoti a- lijantams, nes jie neišpildysią savo pažadų. Galimas daiktas, jog Hitleris ir pagrasino tuč- tuojau okupuoti visą Italiją, jei pastaroji bandytų padėti ginklą.

Kur Moterys Yra Tikrai Įvertinamos Vyrų

Vienintelė mergina, kuri iš- toliau žiūrėjo į kovas su japo- nais Attu saloje, p-lė Edna Bausch, neseniai grįžo į Seattle, Wash. Ji papasakojo, jog ka- reiviai žiūrėjo į ją kaip į ne- paprastą svečią. Nors ji yra 40 metų amžiaus, tačiau kareiviai nuo jos neatsitraukė. Su kuriais ji pasisveikino, ar prakalbėjo, tie džiaugėsi ir gyrėsi savo drau- gams.

Vienas lakūnas, atbėgęs iš to- liau, palietė ją ranka ir suri- ko: "Tai ištikro moteriškė, ko- kių nebuvom matę per ilgą lai- ką". Tokį entuziazmą sukėlė ka- reiviuose, nepaisant kad ji tū- rėjo ir 40 metų.

Kurt Pruffer, Vokietijos am- basadorius Brazilijoje, pasirodė atlikdavęs ir šnipo pareigas.

Rusai Pasekmingai Vysto Ofenzyvą

Centro Frontui Vadovauja Maršalas Timošenko

Dvi rusų armijos, viena iš šiau- rės, kita iš pietų pradėjo savo puolimus Orel alkūnėje ir į po- rą dienų pasistūmė apie 30 my- lių. Siam frontui dabar vado- vauja maršalas Timošenko, ku- ris pirmiau buvo Leningrado fronte ir paliuosavo tą miestą nuo apgulos.

Sie rusų pasisekimai rodo, kad raudonoji armija yra pusė- tinai sustiprėjus. Niekad pir- miau vasaros metu rusai negalė- jo atstumti priešų ir suduoti jam smūgį. Iš kitos pusės, vo- kiečiai pabandė prasilausti toje pačioje linijoje, bet nieko nepe- šė ir grįžo prie apsigynimo.

Galimas daiktas, jog vokiečiai bandys tik gintis. Visą tą laiką jie statė fortifikacijas ir vieną tvirtovių liniją subudavojo prie pat Lietuvos sienos. Prie gy- nai gynnimosi taktikos juos ver- čia anglų ir amerikiečių grėsian- ti pajėga, kuri jau laužiasi į Eu- ropos duris.

Japonai Tapo Izoliuoti Kiška Saloje

Japonų pagrobta Kiška sala, šiaurinėje salų grupėje, pateko į amerikiečių kištą. Ji tapo izo- liuota ir priešas nebegalai privež- ti ten nei amunicijos, nei mai- sto. Prieš keletą dienų ameri- kiečių laivai apšaudė tą salą, tačiau japonai neatsakė. Tur būt jie taupo šovinius būsi- miems susirėmimams.

Su Kiška norima apsidirbti šią vasarą, pirma negu ateis blogi orai. Pradinėse operacijo- se naudojama tik aviacija ir lai- vynas. Kuomet tieji "suminkš- tins" priešų pozicijas, tai išlai- pinimas kariuomenės bus leng- vesniu uždaviniu.

Sovietai Bombardavo Vilnių ir Kauną

Londonas. — Pastaruoju lai- ku sovietų bombonešiai dažniau aplanko Lietuvos miestus, ypač Kauną ir Vilnių. Daužomos ge- lėžinkelio stotys, kariniai san- dėliai ir stovyklos. Nemažai nu- kenčia ir privatiniai namai. Pav. apie Vilniaus stotį retas kuris namas nėra nukentėjęs. Okupantai nakties metu grie- čiausiai prižiūri, kad visi langai būtų uždengti.

New Jersey valstijos mažas šunukas išvaikęs visą bandą dramblių.

Kartais pasitaiko ir mūsų tar- pe, jog keli triukšmadariai su- ardo burį veikėjų, kurie norė- tų ką nors gero atlikti.

SANDARA

LITHUANIAN WEEKLY NEWSPAPER

LITHUANIAN WEEKLY NEWSPAPER
Published Every Friday by the
LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE of AMERICA
Editorial Office:
840 West 33rd St., Chicago Telephone Yards 4789

SUBSCRIPTION RATES:
In The United States per year \$2.00
In Canada and All Foreign Countries per year \$3.00

Entered as second class matter OCTOBER 25th, 1928, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the ACT of MARCH 3, 1879.

Sandara yra Savaitinis Laikraštis, leidžiamas kas Penktadienis.
Sandara yra Organas Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros,
840 West 33rd St., Chicago, Illinois.

UZSAKYMO KAINA:
Suvienuose Valstijose metams \$2.00
Užsienyje metams \$3.00

Simpatingai Įvertina Musų Padėti

Neseniai "Common Council for American Unity" išleido brošiūrėlę: "Karas ir Svetimtaučių Spauda". Toje knygtutėje trumpai apsakotos kliūtys, kurias sutinka toji spauda dabartiniu laiku. Baltijos tautų pašvęstam skyruije sakoma:

"Lietuvių, latvių ir estų laikraščių redaktoriai nėra taip laimingi, kaip lenkų ir jugoslavų. Bile kokiam Victory parade jų žmonėms nebūna leista nešti jų tėvų šalies vėliavas, kad neižeistų Sovietų Unijos. Jiems buvo pasakyta netrukšmūti ir paslėpti savo baime, kad tos šalys, iš kurių jie kilę bus atiduotos Rusijos valdymui, nuo kurio jos pasiliuosavo po šimtmečio kovos 1918-19 metais.

"Jie gauna pranešimus apie kančias dešimčių tukstančių jų tautiečių, kuriuos Sovietų Rusija ištrėmė į Sibirą ir apie daktines žudynes, deportacijas atliekamas hitlerininkų. Jie nori atsikratyti Hitlerio, bet jie taip nepageidauja, kad tuos kraštus valdytų Stalinas. Bet pareikšti tą laikraščiuose ir ginti politiką, kuri gali įžeisti mūsų sąjungininką Rusiją yra nelengvu dalyku. Tas gali būti net ir pavojinga."

Toki tai mintis išreikšta tame leidinyje. Iš savo pusės galima pridėti, jog padėtis nėra taip bloga kaip čia nupiešiama. Tiesa, Baltijos kraštų nepriklausomybė apsidengė raudona migla ir nei Washingtonas, nei Londonas nieko drąsesnio nepasako. Bet jas patys yra ir su rytinės Lenkijos klausimu. Apie tai irgi užtylima, nes nenorima didesnių ergelių su Sovietų Rusija.

Bet Amerikos lietuvių spauda turi pakankamai laisvės užtarti ir ginti Lietuvos teises į savystovų gyvenimą. To niekas nedraudžia ir nevaržo. Amerikiečiai patys brangindami laisvę, nepavydi jos kitiems.

Mūsų laikraščiai šiuo laiku neša ant savo pečių didelę, atsakomąją našta. Jie informuoja, ragina, planuoja kaip čia išvedus Lietuvą iš namų nevalios. Jų bendradarbiai, tvarkytojai turi atlikti visokius misionieriškus darbus, bėgioti šen bei ten. Už tą ne tik negauna atlyginimo, bet dar turi patys pridėti atliekamą skatiką.

Visuomenė turėtų jeigu jau neįvertinti, tai bent susipažinti su mūsų spaudos problemomis ir ta našta, kuri ant jos krinta. Niekas čia nelaukia pagyrimų ar komplimentų. Visa ko tie spaudos darbininkai trokšta, tai nuoširdaus bendradarbiavimo mūsų bendrose pastangose.

Pasiskubinkim Išrinkti Delegatus į Suvažiavimą

Šioje "Sandaros" laidoje tilpsta oficialus Amerikos Lietuvių Tarybos pranešimas apie tai kas turi teisės rinkti atstovus į įvykstančią konferenciją Pittsburghe ir kaip tuos atstovus rinkti. Kaip matysite ten paduotos visos reikalingos informacijos. Dabar jas turėsite pritaikinti praktikoje.

Visi Sandaros apskričiai, kuopos, visos tautinės organizacijos, draugijos, klubai yra raginami išrinkti delegatus ir pasiųsti juos pradžioje rugsėjo mėnesio į Pittsburgą. Kuo daugiau suvažiavimų delegatų, tuo išpūdingesnė bus pati konferencija. Nelaukite specialių pakvietimų, nes jie sunku pasiūti visiems. Spaudoje paskelbti pranešimai yra tuom pat sykiu ir kvietimas. Amerikos lietuvių išeivija turi subrukti ir dabar jau pradėti ruošti tam suvažiavimui.

Rusija ir Baltijos Juros Valdymas

Ješkodama pateisinimų Sovietų Rusijos paskelbtai imperialistinei politikai Baltijos pakraščiuose ir centralinėje Europoje, bolševikų propaganda jau nueina į Jono Baisio ir Katrinos laikus. Girdi, tai buvusį istorinę Rusijos politiką ištvirtinti Baltijos pakraščiuose ir užtikrinti langą į Europą. Baltijos jūros kontrole priklausanti Rusijai.

Ka gi ištikro reiskia toks pasakymas? Baltijos jūra yra plačiai išsidriekusi. Aplink ją grupuojasi visa eilė mažesnių ir didesnių valstybių: Suomija, Estija, Latvija, Lietuva, Lenkija, Vokietija, Danija, Norvegija ir Švedija. Kad ją kontro-

liuoti neužtenka pagrobti tris Baltijos šales. Reikia užimti ir Švediją ir Daniją. Pastaroji yra tikrosios durys į Baltiją. Laivai gali nuplaukti iki Danijos pakraščiu, bet jie toliau neis, jei danai užsispirtų nepraleisti ir jei vokiečių Kiel kanalas bus uždarytas. Taigi Lietuvos, Latvijos ir Estijos užėmimas nesuteiks sovietams langą į Europą.

Pagaliau, kodėl tik rusai turi valdyti Baltiją? Kodėl gi kitoms tautoms nevalia laisvai gyventi jos pakrantėse? Juk rusai vėliausiai atsirado prie tų jūrų ir tai ne kaip ramūs atėjūnai, bet kaip užkariautojai. Jie su ginklu užkariavo ramias suomių, estų, latvių ir lietuvių gimines, kurios ten buvo nuo nepamenujamų laikų. Jonas Baisiusis pradėjo puolimus, o Katarina užbaigė. Dabar tą užkariavimo politiką bolševikai vėl nori pakartoti.

Bet kaip sakoma: išleisk vėliavą į bažnyčią, tai jis ir ant altoriaus užšoks. Siekdami paversti Baltijos jūrą į Stalino ežerą, rusai pakartos tą patį, ką Mussolini norėjo padaryti su Viduržemio jūra. O tas vedė nuo vienos avantiuros prie kitos. Užtikrinimui taikos ir paštovumo busimoje Europoje, Baltijos jūra negali priklausyti vienai šaliai, bet visoms tautoms, kurios apie ją gyvena.

A P Ž V A L G A

VILNIAUS UNIVERSITETAS PAKEISTAS Į LIGONINĘ

Iš Švedijos atėjo pranešimas, jog uždarius naziams Vilniaus universitetą ir areštavus dalį profesorių bei studentų, visi tos įstaigos kambariai ir salės parkeistos ir nazių karinę ligoninę, kur talpinami atvežtieji iš rusų fronto sužeisti kareiviai.

Dauguma pradinių mokyklų ir gimnazijų negalės atsidaryti šiam rudenyje, nes jų pastogė užimta arba sandėliams, arba vokiečių įstaigoms. Okupantams, žinoma, visiškai nerūpi žmonių švietimas.

LIETUVOJE NESVIETISKA BRANGENYBĖ

Miestų gyventojams Lietuvoje yra įvestos maisto kortelės. Vienok su jomis ne ką ypatingo gausi — tik palaikysį gyvybę. Todėl nenuostabu, jei Lietuvoje, kaip ir kitose okupuotose šalyse išsivystė "paslaptina", juodoji rinka. Tą rinką palaiko ir vokiečiai, kartais pirkdami, kartais parduodami ar apriūpindami prekėmis. Iš to jie nepaprastai pelnosi ir iščiulpia iš žmonių paleistus pinigus.

Pav. mažas valdininkėlis, mokytojas ar darbininkas Lietuvoje uždirba apie 250 ostlando markių ir mėnesį. Už duonos kilogramą (du ir ketvirta dalis amerikoniško svoro) juodoje rinkoje reikia mokėti 9 markes; už kilogramą mėsos 100 markių; už kilgr. lašinių 150 markių. Červykai kainuoja nuo 500 iki 1,200 markių; laikrodėlis nuo 700 markių.

Kava ir tabaka yra tiesiog renybė. Cigaretai, kuriuos vokiečių kareiviai atveža iš kitur, parduoda veik po markę už vieną. Reiskia, žmogus su vienos dienos uždarbiu, gali nusipirkti tik vieną pakluką cigarečių.

PRISIMINUS DIDIJĄ AMERIKOS LIETUVIŲ SEIMĄ NEW YORKE 1918 METAIS

Besiruošiant naujam Amerikos lietuvių suvažiavimui, kuris įvyks rugsėjo 2 ir 3 dienose Pittsburghe, prisimena panašus išeivijos seimas prieš 25 metus New Yorko mieste. Užrašai parodo, jog tame New Yorko seime dalyvavo dvi srovės: sandariečiai ir katalikai. Delegatų iš viso suvažiavo 1,101. Daugumą sudarė katalikų srovės žmonės. Tačiau seime didelių ginčijų neįvyko.

Vienas incidentas ištiko del maldos atidarant seimą. Iš anksto buvo susitarta, kad maldos

nekalbėti. Bet vos tik spėjus susėsti, atstovai iš vietų ėmė reikalauti maldos. Kiti priešintis. Ir tuo būdu kilo triukšmas, kurio pirmininkaujantis Miliaus kas negalėjo suvaldyti. Situaciją išgelbėjo kun. Kemėsis, kuris drąsiai pareiškė, jog maldos nebus, nes taip būtų susitarta. Tuomet jo paties žmonės ėmė šaukti: tu esi zdraica, pardsidavėlis, laisvamanis ir pan.

Bet minėtas seimas priėmė visą eilę svarbių rezoliucijų, kuriose reikalauta nepriklausomybės Lietuvai, išleidimo jos atstovų į taikos konferenciją ir pan. Buvo nutarta įsteigti Washingtono bendrą tautiečių ir katalikų tarybą, kelti fondus ir taip toliau.

Sroviniai ginčiai tais laikais buvo daug karštesni. Skaitant tų laikų "literatūrą" įsitikinti, jog už menkiausių dalykų peštasi kruvina. Mes tikimes, jog be siurošiant busimam Pittsburgo seimui daugelis panašių kraštutinybių bus išvengta. Iš praeities juk galima daug ko pamokinti.

Toki Dalis Mano

Ar ne kalne avietėlė buvau?
Ar ne kalne avietėlė buvau?
Ėmė mane nukapojo
Ir pundeliais išnešiojo.
Toki dalis mano,
Toki dalis mano!

Ar ne lauke avizėlė buvau?
Ar ne lauke garbiniuota buvau?
Ėmė mane nukapojo
Ir į pėdus suraišiojo.
Toki dalis mano,
Toki dalis mano!

Ar ne lankoj žoluzėlė buvau?
Ar ne lankoj pilna gėlių buvau?
Ėmė mane ir nupiovė
Ir į kupetą sukrovė.
Toki dalis mano,
Toki dalis mano!

Ar ne kieme merguzėlė buvau?
Ar ne kieme laimingoji buvau?
Man tėveliai pažadėjo
Tam, kurio aš nemylėjau.
Toki dalis mano,
Toki dalis mano!

Ar ne vargau pas tą vyrą savo?
Ar ne vargau pas tą šelmį savo?
Jis naktimis uliavojo,
O dienomis vis miegojo,
Toki dalis mano,
Toki dalis mano!

Pardavėjo pareiga yra parodyti, jog prekės vertė yra daug didesnė, negu ištikrujų yra.

Moteries kraujas yra skystesnis už vyrų, nes jame yra 25 nuoš. mažiau raudonųjų dalelių.

Rinkime Delegatus į Amer. Lietuvių Konferenciją

Delegatus Gali Rinkti Kolonijos, Draugijos Kuopos ir Klubai

Konferencija įvyksta Pittsburghe, Pa. Rugsėjo-2 ir 3 dd.

Amerikos Lietuvių Taryba šiuo praneša gerb. visuomenei, kad rugsėjo mėnesio pradžioje, 2 ir 3 dd., yra šaukama lietuvių draugijų, kolonijų ir spaudos atstovų konferencija, turėdama galvoje šiuos svarbiuosius reikalus.

1. Pareikšti vieningą Amerikos lietuvių nusistatymą remti Jungtinių Amerikos Valstijų karą pašangas iki pilnos pergalės laimėjimo ir besalyginio priešo pasidavimo;
2. Apvartstyti veikimo būdus, kad po šio karo būtų įgyvendinti Vakarų Demokratijų tikslai, kurie yra išreikšti Atlanto Charteryje ir Washingtono Deklaracijoje, ypatingai kiek jie liečia mažųjų tautų ateitį.
3. Apvartstyti, kuo Amerikos lietuviai gali prisidėti prie Lietuvos išvadavimo iš nacių jungo ir jos atstatymo, kaip nepriklausomos, demokratiniais pagrindais sutvarkytos respublikos; ir nepriklausomos Lietuvos vietą busimoje Europos ir pasaulio taikos sistemoje;
4. Lietuvos tremtinių šelpimo klausimas ir materialinės pagalbos ruošimas karo nualintai Lietuvai;
5. Didesnis Amerikos lietuvių jėgų subendrinimas aukščiau paminėtiems reikalams.

Šita AMERIKOS LIETUVIŲ KONFERENCIJA įvyks Pittsburghe (Pa.). Rengimo Komitetas, kurį Amerikos Lietuvių Taryba įgaliojo rūpintis Konferencijos organizavimo reikalais vietoje, yra sudaryta iš šių asmenų: Povilas Dargis, pirmininkas, 25 Strauss St., N. S. Pittsburg, Pa.; Juozas B. Tamkevičius, sekretorius; Petras Pivarūnas, išdininkas.

Vieta Konferencijai jau paimta, butent: WILLIAM PENN HOTELyje, 17-tam aukšte, Urban Room svetainėje. Rengimo komitetas rengia taip pat ir bankietą, kuris įvyks pirmos Konferencijos dienos (rugsėjo 2-ros) vakare. Amerikos lietuvių organizacijos, kurios pritaria aukščiau išdėstytiems Konferencijos tikslams ir principams, yra šiuomi kviečiamos rinkti į ją atstovus tokiu būdu:

Organizacijų centrai, iš kurių atstovų yra sudaryta Amerikos Lietuvių Taryba — po 3 delegatus; Laikraščiai — po vieną delegatą; Draugijos, kuopos, klubai ir tt. — po 1 delegatą; draugija, turinti virš 100 narių, renka, be to, dar po 1 delegatą nuo kiekvienų 50 narių; Amerikos Lietuvių Tarybos skyriai ir šiaip bendri kolonijų komitetai po 3 delegatus.

Atsižvelgiant į dabartinius karo laikus, sėkmingesniai konferencijos suorganizavimui yra pageidaujama, kad delegatai iš anksto būtų užregistruoti ALT. centre. Todėl prašome, kad man datai (galiojimai) delegatams būtų rašomi dviejose kopijose: viena kopija būtų pasiūsta ALT. sekretoriui (Dr. P. Grigaitis, 1739 South Halsted St., Chicago, Illinois), antra kopiją dele-

gatas atsiveš į Konferenciją. Prašoma, kad įgaliojime būtų pažymėta delegato vardas-pavardė, jo adresas, draugijos vardas ir jos narių skaičius.

Dideliems darbams, kurie yra numatyti šios Amerikos Lietuvių Konferencijos programoje, reikės lėšų. Prašome, tad gerb. draugijų, renkant delegatus, neužmiršti ir apie materialinį Amerikos Lietuvių Tarybos paremimą. Draugijos, kurios dėl vienos ar kitos kliūties neišėstę pasiūsti savo atstovų, turi progą prisidėti geru žodžiu ir au-

gats atsiveš į Konferenciją. Nereikia aiškinti, kaip svarbu dabar yra mums, Amerikos lietuviams, pareikšti savo balsą, kuomet karo mušiuose yra sprendžiamas žmonių likimas ir mūsų gimtojo krašto laisvės klausimas. Taigi pasitikime, kad gerb. visuomenė gyvai atsilieps į šį mūsų kvietimą ir pasistengs, kad AMERIKOS LIETUVIŲ KONFERENCIJA būtų visais atžvilgiais sėkminga.

AMERIKOS LIET. TARYBA

Vykdomasis Komitetas:

L. Šimutis, pirm.
Dr. P. Grigaitis, sekr.
M. Vaidyla, išd.

Nariai:

F. J. Bagočius,
So. Boston, Mass.

V. T. Kvetkas
Wilkes Barre, Pa.

Juozas Laučka
Brooklyn, N. Y.

St. Michelson
So. Boston, Mass.

Peter L. Pivarūnas
Pittsburgh, Pa.

J. V. Stilson
Brooklyn, N. Y.

Rev. J. Svačėdys
Brockton, Mass.

Dr. M. J. Vinikas
New York, N. Y.

Dr. ir P-ni M. Deveniai Dalyvaus Pittsburghe Konferencijoje

Waterbury, Conn. — Patyrę apie šaukiamą Pittsburghe Amerikos lietuvių konferenciją, Waterburio organizacijos ir veikėjai susirūpino pasiuntimu delegatų. Besiteiraujant kas galėtų ištrukti iš kasdieninių pareigų ir nuvykti į suvažiavimą, teko išgirsti, jog konferencijai yra pasiryžę vykti Dr. M. Devenis su žmona. Svarbiausiu klausimu bus jiems, tai tremtinių šelpimas. — A. Z.

Mirtis Žytaus Latvių Politiko L. Ekis

Prieš keletą dienų Washingtono pasimirė latvių diplomatinis atstovas Liudvikas Ekis, kuris pastaruoju laiku buvo ekonominiu patarėju prie Latvijos atstovybės. L. Ekis mirė būdamas 51 metų amžiaus.

Savo diplomatinę karjerą jis pradėjo tuojau po pereinoto karo, įstodamas į užsienių reikalų ministeriją kaip administracinio departamento direktorius. Vėliau jis tapo atstovu Lenkijoje, Vengrijoje ir Rumunijoje. L. Ekis buvo taipgi žinomas kaip laikraštinių rašytojas.

Amerikiečių Raudonasis Kryžius gyvuoja nuo 1881 metų.

Mūsų Sportininkai Karo Tarnyboje

Iki šiam laikui geras burys lietuvių sportininkų jau randasi Dėdės Samo tarnyboje. Dabar tarnauja karioomenėje nemažai beisbolininkų, futbolininkų, kumštinkų ir ristikų, neskaitant jau kitų sporto skyrių. Geresnių kumštinkų yra vienas iš Brooklyno, kitas iš New Jersey, o trečias iš Waterbury, Conn.

Iš ristikų brooklynietis Jonas Gudickas buvo vienas pirmesnių įstojujų į kariuomenę. Paibaigoje pereinū metų jis žuvo Londone, kuomet tą miestą buvo užpuolusi priešų aviacija. Chicagietis Arthuras Zewert aviacijos leitenantas ir tarnauja užjūryje. AL Norvydas (Norkus) yra kariuomenėje.

Buęs gerai žinomas ristikas Babe Cadock (Jonas Supša) iš New Haven, Conn. yra karinėje policijoje. Iš Chicagiečių ristikų kariuomenėjej tarnauja Dan Wintrens (Juškis), Vytautas Bancevičius. Pirmasis yra leitenantas, o antrasis seržantas. Prieš šešetą mėnesių kariuomenėje įstojo Petras Baltrėnas ir Dr. Karolis Sarpalius. Neuzilgo išeis tarnybon ir garsus pasaulinis ristikas Bill Bartush.

Taigi, kaip matome, nemažai ir lietuvių sportininkų kariuomenėje. Tiesiogiai šalis ir sykiu Lietuvos.

— J. Jakubauskas.

Jam Patikėjo

Teisėjas: — Ar kaltinamas ištikro pavadinai visus advokatus latrais?

Kaltinamas: — Taip, ponas teisėjau.

Teisėjas: — Raštiškai, ar žodžiu?

Kaltinamas: — Man patikėjo ir žodžiu...

Milionas centų sudarytų net \$10,000.

PASKOLOS DAROMOS

ANT PIRMŲ MORGICIŲ GREITAI IR PIGIAI MĖNESINIAIS ATMOKEJIMAI

MUTUAL FEDERAL

Savings and Loan Association OF CHICAGO
2202 W. Cermak Road
Telefonas Canal 8887
Ben. J. KAZANAUSKAS Sekretorius

Apie- Ivairius Dalykus

Vokiečių Pinigai Okupuotose
Salyse

Nuo pradžios dabartinio karo vokiečiai išleido okupuotose šalyse šešias rūšis naujų pinigų: a) slavų korona, b) lenkų zlotai, c) chroatų kuna, d) ukrainų karboniec ir e) Ostlando markė. Pastaroji yra lygi vienai vokiškai markei.

Marga Pirštinių Istorija

Pirštinės buvo vartojamos praktiškais tikslais. Senovės persai vartojo odos pirštines suvaldymui arklių. Graikai ir romėnai darė tą patį. Tik viduramžiuose pirštines tapo valdžios ir kilnumo ženklai.

Kuomet ryeriai norėjo vienas su kitu susikibti dvikovoje, tai pirmiausiai mesdavo pirštines į veidą, arba po kojų. Tuomet norėta pabrėžti, jog su priešais apsidirbs ir nuogom rankom.

Drąsieji Laikraštinkai Europos Kontinente

Neseniai apie 7,000 anglių spaudos darbininkų atidavė pagarbą tiems drąsiems ir pasišventusiems laikraštinkams, kurie darbuojasi nazių okupuotoje Europoje, leiddami slaptus spausdinius. Jie palaiko žmonių viltį ir laimėjimą ir organizuoja pasipriešinimą naziams.

Toliausiai Gyvenanti Saulės Dukra — Planeta Neptunas

Vėliausiai atrastos saulės dukros, arba planetos yra Uranus, Neptunas, Saturnas ir Pluto. Jos visos yra labai toli nuo saulės. Pavyzdžiui Neptunas yra 3 bilijonus mylių nuo saulės, tuomet tarpu kaip žemė yra tik 93 milijonus mylių atstumo.

Uranus yra arti dviejų bilijonų mylių nuo saulės. Kol ji apsisuka apie saulę, praeina 84 mėsiškiai metai. Taigi vasara, jei toki tenai būtų, tęstųsi 20 metų. Bet kadangi klimatas tose planetose yra taip šaltas, tai gyvybė ten negali egzistuoti.

Atkeršino Naugardui Už Ištikimybę Lietuvai

Garsus ir turtingas Naugardo miestas buvo pasidavęs Vytauto globalai. To miesto gyventojai gražiai sugyveno su lietuviais, nes pastarieji nevaržė jų teisių. Bet apie vidurį 16-to šimtmečio karingas Maskvos caras Jonas Žiaurusis pareikalavo, kad Naugardas pasiduotų jam. Tas gi apie pasidavimą ne norėjo nei klausyti.

Tuomet maskoliai puolė Naugardą su didele spēka ir jį, po smarkaus mūšio užėmė. Mieste įvyko baisi žmonių skerdynė, kuri tęsė 5 savaites. Kas diena maskoliai užmušdavo po 2,000 vyrų, moterų ir vaikų. Dauguma buvo deginama ant laužo; mažus vaikus paprastai prišėdavo prie tėvų ir palaidodavo liepsnose. Tuo būdu nužudyta buvo apie 60,000 ypatų. Po šios katastrofos Naugardas daugiau neatsistojė ant kojų.

Lazda Turi Du Galus

Neseniai buvo pranešta, jog slaptoji italų policija areštavo visą eilę asmenų už priklausymą penktai kolumnai ir už veikimą alijantų naudai. Penktoji kolumna iki šiam

Laiškas iš Londono Nušviečia Keletą Svarbių Klausimų

Lietuvos Žmonės Yra Pasiryžę Laimėti Kovą

Nuo vieno žymaus asmens Londone gavome laišką, kuriame jis štai ką primena:

"Būtų daug kas rašyti apie mums visiems rūpimus klausimus — apie mūsų bėdas, troškimus ir prospektus ateičiai. Dėja, jei kas dar nežino, tai Tamstos, be abejo, gerai žinote, kad mums tenka tyliai dirbti, kantriai kęsti nepasisekimus ir nelaukti laurų vainikų, bet turėti vienatinį pasitenkinimą, kad atlieki savo pareigą linkui savo šalies, sulgy geriausių savo išmanymų.

Todėl Tamstos gal ir nesistebėsite, kad aš apie tai, kas vadinama "didžiąja politika", nerąšysiu. Tik galiu pasakyti: dirbame čia, kiek galime ir kiek vietos sąlygos leidžia, vilties nenustodami, nors sąlygos yra labai nelengvos ir padėtis sunki. Savo keliu ateitis ne be vilties. Lietuvoje, gaunamomis žiniomis, pasiryžimas atgauti nepriklausomybę yra labai didelis ir pastangos vieningos. **Apie partijas, praetities klaidas ir ergelius niekas šiandien ten nekalba — yra tik lietuviai, yra tik kova už ateitį.**"

"Tas yra džiuginantis pravažius, nes galų gale tautos valia ir pasiryžimas turės laimėti kovą už laisvę. Svietur gyvenančių lietuvių rolė, nors pagelbinė, bet labai svarbi. Kaip medžio kamienas negali išlikti gyvas, jei lapai neatliks savo pareigos linkui, taip gali būti ir su Lietuvos žmonėmis — jie gali neatsilaikyti, jeigu užsienio lietuviai nesuteiks jiems laiku tinkamos pagelbos — paramos. Tas laikas yra dabar.

"Ta pagelba yra — nuteikimas didžiųjų vakarų valstybių palankiai Lietuvai, sudarymas jose tokios opinijos, kad padorus žmonės ir politikai nedaleistų nei minties apie tai, kad Lietuvai gali būti laisvė ir negražinta. **Savaimė aišku, jog kuo atkakliau ir vieningiau bus vedama akcija ta linkme, juo užsienio lietuvių pareiga bus atlikti geriau, juo geresnių rezultatų bus galima tikėtis ir juo našesnė parama bus suteikta Lietuvos žmonėms jų sunkioje kovoje.**"

"Amerikos lietuvių rolė šiuo laiku yra ypatingai svarbi ir atsakinga: kol Lietuvos žmonės lūpos yra okupantų užčiauptos, pasaulis apie lietuvių tautą gali spręsti tik iš užsienio šių lietuvių. Todėl apgailėtini Amerikos lietuvių ergeliai, nesiliaujantieji ir, iki šiol, — ir tai dėl "vakarykščių kopūstų", kurie jau senai ir prarūgo ir atšalo, — yra ne tik kad jokia parama Lietuvai, bet priešingai: tai savo rūšies kenkimas, nes negirdint balso iš Lietuvos, manoma, kad ir ten eina tarpe lietuvių tokie pat ergeliai, ko tikrenybėje visai nėra."

Kaip matome iš šio laiško, Londone gyvenantieji mūsų tautiečiai atydziai seka ką mes veikiam ir kiek gelbstim bendriems reikalams. Negalime nesutikti su pareikštomis mintimis apie tuos gramėzdiskus kivirčius, kurie tyčia kurstomi bei ne vienam, tai kitam užkampy-

je. Bet reikia irgi pabrėžti, jog te triukšmautojai sudaro labai mažą išėjijos dalelę. Milžiniška didžiūma Amerikos lietuvių yra pasišventusi rimtam, vieningam darbui, kurio rezultatai jau pradeda reikštis.

— M. Kvietkus.

Dariaus ir Girėno Žygio Sukaktuvės

PRADŽIOJE BUVO PASIRINKĘS PARTNERIU LEIT. T. TURSKI-THURSTON

Skristi orlaiviu per Atlantiką, kap. S. Darius pradėjo planuoti 1929 metais, pavasaryje. Savo sumanymą jis patiekė leit. Teodorui Turskiui-Thurston, kuris dabar tarnauja Amerikos aviacijoje ir neseniai lankėsi Chicagoje. Turskis padėjo Dariui matematikoj, o tas aiškino Turskiui apie orlaivinių trikštus.

Tačiau, išvykio toji mintis sunku buvo įvykinti, nes stokavo lėšų. Rengimasis užtruko dar trejetą metų ir leit. T. Turskis užleido savo vietą S. Girėnui.

PIRMA AUKA — \$50. SUKELTĄ SANDAROS PIKNIKE

Istorijoj apie Dariaus-Girėno skridimą, kurią parašė kap. P. Jurgėla pažymėta, jog pirmuosius \$50. nupirkimui orlaiviu Darius sukėlė Sandaros piknikę, liepos 17 dieną, 1932 metais, Chicagoje.

Koks keistas supuolimas! Pirmutinė auką pinigais buvo padaryta liepos 17 dieną, o paskutinė — gyvybė dviejų lakūnų irgi tą pačią liepos 17 dieną, tik metais vėliaus.

DARIUS IR PERVERSMAS
LIETUVOJE 1926 METAIS

Savo dienyne, kuris buvo paskelbtas jam žuvus, kap. S. Darius atpasakojo kaip ir kokiu būdu jis prisidėjo prie įvykinto Lietuvoje perversmo. Vienoje vietoje jis sako:

"Aš, Amerikoje auklėtas, tikėjau į teisėtą valdžią. Kai vyr. leitenantas Pyragius atėjo pas mane ir užklauso mano nuomonės apie reikalą nuversti valdžią, kuri nereikia jai rinkusių valios, aš jam atsakiau: 'Jonai, čia svarbus dalykas, reikia rimtai apsvarstyti. Aš iš principo esu nusistatęs prieš bile kokius perversmus, nes jie gali jėgti madon, taip kaip Meksikoje. O tada būtų pražūtis mūsų valstybei, o gal ir tautai!'"

Tačiau tas pats Pyragius subėgė išsklaidyti Dariaus abejones ir jis prisidėjo prie karininkų, nuversti Šleževičiaus kabinetą. Tą jo žingsnį galima išaiškinti jaunystės karščių ir nesupratimu.

LIETUVIUOSE UZSILIKO
DARIAUS-GIRĖNO
KULTAS

Lietuviai labai greitai pradėjo šlovinti ir net garbinti tuos du žuvusius Soldine lakūnus. Praėjo dešimtys metų, o suminėjimas jų vardo jautrina mūsų širdis. Brooklyniečiai dar ir dabar rūpinasi sukelti fondą ir pastatyti jiems paminklą.

Toks pamaldus atsinešimas link jų, yra pilnai užtarnautas. Prie to dar prisideda lietuvių užslėptas troškimas turėti savo

Darius ir Girėnas Prieš Pat Lituonikos Pakilimą į Tolimą Kelionę, Kuri Tragingai Jiems Užsibaigė

P-nas P. Jaras Iškelia Kaikuriuos Musų "Politikos" Neaiškumus

Prašau Balso

"Sandaros" redakcija savo priedaše prie mano rašinėlio, tilpusio "Sandaros" No. 27-tam tarp kitko sako: "Tegu p. Jaras parodo bent vieną tokį paneikimą išleistą tarybos vardu. Jis neris del to, kad Taryba tokiais dalykais neužiima."

Na, gerai, jeigu taryba tokiais dalykais neužiima, bet kaip su tarybos nariais: pirminku, sekretoriu ir kitais, kurie, rodosi, nei neturėtų ką rašyti į savo laikraščius, jeigu nebūtų čia tarpe mus prez. A. Smetonos?

Ar tie žmonės — tarybos nariai, būna kitokių nuomonių linkui prez. Smetonos, kada jie būna tarybos posėdy, negu kaip savo redakcijose? Jeigu taryba neužiima tokiais dalykais, tai kodėl tarybos nariai, dargi patys aukščiausis viršilos diena iš dienos kuo žiauriausiai puola ir niekina netik prez. A. Smetoną, bet ir tautininkus visokiais prasimanytais vardais vadink?

Tai koks gi skirtumas yra tarpe tarybos ir jos narių — viršilų, kuomet jie jau būna už tarybos sienos? Aš žinau, gal būt ir p. Vaidyla žino, kad skirtumo jokio nėra, nes tie patys žmonės yra taryba ir ne taryba. Jie buvo, yra ir bus tokie, kur jie nebūtų; jų mintys ir nusistatymas nesikeičia nei kada jie būna taryboj, nei kada būna redaktorių kėdese.

Tai aišku kaip diena iš p. P. Grigaičio pasiūlymo tarybos suvažiavime pereitą sausio mėnesį, New Yorke!

Kaip galima tą suprasti, kad tarybos narys, dargi viršila, būdamas, už tarybos sienų gali plūsti, niekinti kitus, sugrįžęs į tarybą kviesti tuos pačius į bendrą veikimą? Jeigu taryba nori visuomenės paramos ir bendro veikimo, tai to paties turi norėti ir tarybos nariai ir jie turi paliauti tas savo žiaurias atakas ant tų, ant kurių jie taip

didvyrių savo kilnesnių žmonių, kurie keltų mus visus ir parodytų, jog lietuviai nėra prastesni už kitus. Darius ir Girėnas tam kaip tik ir atsako.

— Patrimpas.

už tarybos sienų te daro kas jiems tinka; jie laisvi piliečiai. Laisvamaniai gali ginčytis su katalikais apie religiją; demokratams gali ginčytis su republikonais apie dabartinę administraciją Washingtone; kiti gali diskutuoti apie prez. Smetonos gerumus ar blogybes. Bet mūsų tarybai iš to nei šilta, nei šalta; tie ginčiai tarybos nepaliekia; nors diskutantų tarpe ir būtų jos nariai.

Beabejo, ir p. Jaras aiškiai įsivaizdina, jog dabartiniu laiku mūsų pastangose, mūsų darbuose didžioju rūpesniu nėra prez. Smetona, bet karo laimėjimas ir atstatymas nepriklausomos Lietuvos. Tyčia kaišioti ginčius apie prez. Smetoną nėra išmintinga. Ne mūsų reikalas jį girti ar peikti, o tuom labiau reikalauti, kad be jo žinios nei plukas neprivalo nukristi nuo galvos.

Gerai Mato

Mažas Petras pasakoja savo

motinai:
— Mano sesuo labai gerai ma to tamsumoje.
— Iš kur tu tą žinai?
— Vakar naktį aš girdėjau ją išmetinėjant josios vaikiniu del ko tas nenuskutė.

Pradeda Apgailėstauti

Viena apdraudos kompanija pasivėlino išmokėti "inšurans". Nekantraujanti našlė rašo laišką: "Kadangi taip sunku iškollektuoti apdraudą, aš jau pradėdu apgailėstauti, kad mano vyras pasimirė..."

Laimėjo Mainuose Su Arabu

Vienas amerikiečių seržantas Woodrow Armstrong, grįžęs iš Afrikos į Oklahomą City, pasakoją, jog išmainydamas paprastus marškinius jis gavo nuo arabų gerus pietus, du tuzinų kiaušinių, vištą ir ošką. Ir ant galo arabas jam padėjo už suteiktą malonę.

VIENA GERIAUSIŲ VALGOMŲ DAIKTŲ
KRAUTUVĖ SO. BOSTONE YRA —
A. ČIŽAUSKO
248 "E" Street So. Boston, Mass.
CLAM HOUSE
A. ČIŽAUSKAS, Sav.
Užkviečia Visus Lietuvius, Jaunus ir Senus Atvykti į Minėtą Užėigą. Čia Rasite Geriausių Valgių ir Gėrimų, ir Išgirsite Gerą Orchestrą. Randasi:
585 Grove — Rout 128 — Braintree, Mass.

Englewood 5883-5840
P. CONRAD
FOTOGRAFAS
Dar gražiau, moderniskiau įrengta.
420 WEST 63RD STREET
MARGUTIS
"DIENŽODIS" LEIDZIAMAS
NUO 11 BALADZIO, 1932
1450 Kil. — 12 METAI
WHFC
(1450 Kil.)
Sekma dieniais — 1 val. popiet.
Darbo Dienomis — 9:30 v. v.
PENKTADIENIAIS NUO
7 iki 8 val. vakare

MODERNISKAI ĮRENGTA
Fotografavimo Studija
Visų Rušių Nuotraukos

W. J. STANKUNAS
FOTOGRAFAS
3315 So. Halsted Street
Tel. YARds 1546

AUTOMOBILISTAI!
KUOMET JUMS REIKALINGA:
Generators, Armatures, Sarter Armatures Pataisyti bei Iškeisti,
Field Coils, Brušių, Bušingų ar kitų dalių del Generators
Kreipkitės pas Brolius Vaišvilus į
MID WEST ARMATURE SERVICE
813 West 35th Street — Phone Yards 6776

ATYDA! TAVERNŲ SAVININKAI
Kuomet jums reikalinga geros Degtinės ar Vyno — Pašaukite
Phone LAFayette 3632-33
SOUTH SIDE WHOLESALE LIQUOR CO.
John F. Skorpik, Sav.
1945 W. 47th St. Chicago, Ill.
AGENTAI:
Louis Mingėla, John Polek ir Benny Ratek

M. J. KIRAS
Home Builders
Real Estate
NOTARY PUBLIC
INSURANCE
OF ALL
KINDS

3261 So. Halsted St.

TMD. REIKALAI

Pažinkime ir Paremkim Tėvynės Mylėtojų D-ja

Mūsų tautos pirmieji ateiviai Amerikon atvažiuavę susidūrė su visai skirtingu gyvenimo sąlygomis ir skirtinga išorinio, vidutinio bei politinio gyvenimo vaga. Zinia, pirmiausiai reikėjo susirasti darbas ir apsirūpinti rytojaus duonos kąsniu, drabužiais, būtu ir kitomis gyvenimo reikmenimis.

Bet mūsų lietuvius-vė niekada nenuleidžia rankų, kad ir sunkiausiame gyvenimo momente ar pavojaus valandoje. Lietuvis tvirtas siela ir kūnu, jo vaizduotė visada ieško ko tai naujo, gilesnio, kūrybingo ir padoraus. Ir tik to dėka mūsų išeiivijoje gimė organizuotas gyvenimas, kūrėsi draugijos įvairaus pobūdžio, kūrėsi parapijos ir tt. Remiantis Amerikos Lietuvių Istorija, berods, antraisiais metais nuo atvykimo mūsų pirmųjų lietuvių, pradėjo gimti mažo sanburio draugijėlės ir kad prie svetimtaučių kunigų ir parapijų lietuvių ejo, bet vistiek organizatyvis jausmas mūsų žmonėse glūdėjo ir bren-d. Iš to gimė pašelpinės draugijėlės, meno teatrų mažo fragmato, vėliau pradėjo rasti ir parapijos, didesnio masto draugijos ir pajėgesnės organizacijos.

Viena iš senesniųjų ir pirmųjų kultūrinio pobūdžio ir minties mūsų ateivijoje susikūrė Tėvynės Mylėtojų Draugija. Zinoma, jos pradžia buvo sunki ir varginga kaip kad ir kitų mūsų pirmųjų draugijų. Tą mintį davė ir jaja gyveno žmonės savo tėvynės, gimtinės šalies — Lietuvos meilės kupini ir vedini. Jie norėjo savo tėviškes takus, motinos švelniai glostančias rankas giliau ir artimiau prisiminti būdami išeiivijoje, svetimos dvasios atmosferoje. Tą padaryti, tautinį kilmingumą išlaikyti gali tik bendra keletos arba keliolikos žmonių draugija. Tais principais ir Lietuvos meilės vedini, buvo sukūrta Tėvynės Mylėtojų D-ja, kurios pagrindas ir raktas buvo tik grynai kultūrinis ir švietimo. Konstitucijoje buvo nusi-statyta skleisti Tėvynės pasiil-gimą ir meilės žodį tik per spaudą, įrankis — knyga ir laikraštis.

Tokiu pagrindu ir principu Tėvynės Mylėtojų Draugija tebegyvuoja ir šiandien. O jos amžius ilgokas ir siekia veiki pus-simčio metų. Per tą laikotarpį draugijos pastangomis ir lėšomis yra išleista visa eilė kultūrinio pobūdžio knygų, įvairaus turinio leidinių. Tuos leidinius sudaro istorinės apysakos, biografijos bei autobiografijos, scenos didesnio masto veikalai, keletas vertimų, novelės, eilėraščių ir taip panašiai. Berods, iki šiol yra išleista grynai draugijos pasidaravimu 42 įvairaus dydžio knygos.

Be šito, TMD. palaikė ryšius su Lietuvos knygynais ir mokslo įstaigomis ir gautas knygas platino Amerikos lietuvių šeimose ir tuomi padėjo kurenti lietuviškos dvasios žiburį kiekvieno mūsų išeiivio name, nežiūrnt ar jis turtingas ar paprastas kasdieninio darbo žmogus. Knygos buvo taipgi par-đavinėjamos ir prie kai kurių mūsų pirmųjų laikraščių prie prenumeratos. Draugija gyvavo ir gyvuoja, tik narių mokesčiai bei duokle. Knygos išleistos grynai Draugijos pinigais.

Tėvynės Mylėtojų Draugija nėra jokia politinė organizacija. Ji yra grynai kultūrinio ir švietimo idejos draugija. Faktiniai TMD. visai nesikiša į mūsų srovinius bei politinius darbus ir kivirčius. Jos mintys ir ideja yra tik skleisti ir platinti gimtąjį kiekvienam lietuviui brangų lietuvišką žodį. Ši Draugija taipgi rūpinasi ir mūsų čia gimusiame jaunime palaikyti lietuvių kalbą ir supažindinti su mūsų tėvų gražiuoju ir kilniu-ju kraštu.

T. M. D-ja reikia rūpintis ir ją palaikyti. Jos reikšmė ir tolesnis gyvenimas mūsų yra svarbus ir būtinas. Tik ką neseniai išėjo iš spaudos Juozo O. Sirvydo Biografija, kur buvo ir šios draugijos darbo ir lėšų į-dėta ir josios vardu išleista. Artimoje ateityje pasirodys ir daugiau knygų. Prie šios draugijos galima labai lengvai priklausyti ir parenti prisirašant nariu ir mokant tik vieną dolerį metams, kaipo nario mokesčių. Už šį dolerį nariai gauna knygų keletos dolerių vertės, kurios yra daugiau vertingesnės savo turiniu ir moksline šviesa.

Šios T. M. D-jos palaikymas kaip svarbus mūsų tėvams, tuo labiau mums jauniems. Juk mums jaunimui būtina ir svarbu pažinti Lietuvą, tą valstybę, kuri ir šiandien pasaulinėje eroje ir šiandieniniame kare vai-dina svarbią rolę. Lietuva yra garsi savo istorija, gili savo kūryba, svarbi savo politine ir ekonomine pažanga, jausminga savo dainomis, muzika ir savo idiliška gamta. Tik palaikydami mūsų kultūrinę ir švietimo organizaciją kaip Tėvynės Mylėtojų Draugija, įstengsime lietuvių kalbą ir žodį išlaikyti savo kartose. Būdami geri lietuviai ir žinodami daugiau apie savo kraštą, būsime ir geri Amerikos piliečiai.

Visais reikalais, kaip narystės prisirašymu, knygų pareikalavimu, rašykite TMD. sekretoriui M. Kasparaičiui, 1827 Linden Ave., Racine, Wis.

Paremkime ir palaikykime mūsų kultūrinę ir švietimo draugijas. Giliau pažinkime patys save, mūsų tautos istoriją ir pasidžiaugkime savo kuryba ir raštija.

— Kareivis Petras Juknys.

Geriausias Pasiuylimas Ješkančiam Darbo

Kansas City laikraštis "Star" pasirodė toks garsinimas: "Reikalinga darbininko farroje. Jam nieko nereikės veikti, tik sėdėti ant 'porčiaus' ir suptis kėdėje. Tačiau, jis pats turės ateiti pavalgyti."

Naziai Siulo Įvesti Daugpatystę

Kadangi Vokietijoje yra daugiau moterų, negu vyrų ir kad padidinti gimdymų skaičių, nazijų profesorius Jenos Universitete, Dr. Johann Leer pasiūlė įvesti poligamiją, tai yra kad vienam vyrui būtų leista turėti dvi, tris ar daugiau žmonių. Esą, tos pačios nuomonės laikosi ir nazijų dvasinis apaštalas Dr. Alfred Rosenberg, dabartinis "Ostlando" gubernatorius.

PER MANO KOSTUVA

Prieš dabartinį karą Italija buvo garsi savo senoviniais griu-vėsiais, kurie liūdijo apie jos didžią praeitį.

Griuvėsiai gi po šio karo, liū-dys kaip kvaila ir trumparegė buvo dabartinė Italijos politika.

— Ar girdėjai, kad ant bačkos alaus bus uždėtas dar vienas doleris taksų?

— Tas manęs neliečia. Alų aš geriu ne bačkom, bet stik-lais.

Sv. Jurgio parapijoj, Chicagos Bridgeporte, tapo suorganizuotas Marijos legionas, kuris jau turįs 10 narių. Ačiū jam, vienas senyvas vyras ir du paaugę vaikai jau priėmė krikštą.

Ištikro, šiuo karo metu, toks legio pasidaravimas labai naudingas šiai šaliai ir Lietuvai.

Kažko liūdna, laukas nykus, Kelias ilgas, o vargū! Mano tu, šalie sunykus, — Daug išart tau reiks vagū!

Virtinės telegramų ateina iš Maskvos, kuriose žadama išva-duoti Lietuvą ir padaryti iš jos sovietinę "respubliką".

Mes jau žinom ant kokios skaurados yra iškepti tie bly-nai. Lietuviai bevelina geriau laukti laisvės kepsnio ne iš Ma-skvos, bet iš Londono ir Wash-ingtono, kur virtuvės yra šva-resnės.

Ne taip bloga, kuomet žmonės savo laiką eikvoja; daug blogiau yra kuomet jie eikvoja kitų.

Sakoma, jog paprasčiausias dalykas yra sunkiausiai atlikti. Jei kiekvienas Amerikos lietuvis paaokotų bent po dešimtu-ką tautos reikalams, tai užsytiko turėtumėm fondą iš \$100,000.

Bet pabandykit tą padaryti! Imtų gal tiek pat metų, kiek dešimtuke yra centų, kad įti-kinti reikalingumą. — Eolas.

Ne Visada Apsimoka Buti Geru Samaritonu

Noras padaryti ką nors nau-dingo pakeleiviui brangiai kainavo Robertui Robinsonui, iš Milwaukeee. Važiudamas automobiliu, jis pastebėjo gatvėje sustojusią mašinę. Sustoję prie jos, kad pagelbėti susirūpinu-siam automobilistui.

Tuom tarpu iš mašinos išlipo juodukas, atstatė revolverį ir pareikalavo pinigų. Robinsonas atidavė kiek turėjo — 43 dole-rius. Užpuolikas liepė jam ne-sijudinti, o pats greitomis nuva-žiavo.

Pasekmė Naujos Nazių Tvarkos

"Muenchener Neuste Nach-richten", gegužio 20 dieną pranešė, jog stokuojant Vokietijoje konvertų, laiškus galima siųsti ir be jų, tik vieną kampelį pa-likti adresu.

Panašiai buvo siuntinėjami laišakai prieš šimtą metų ir dau-

BE 100% WITH YOUR

BUY WAR BONDS

SKAITYTOJŲ TRIBUNA

Atsiranda Žmonių Kurie Pradeda Nerimti Savam Kaily

NE LAIKU IR NE VIETOJ

V. M. Klausutis, buvęs demokratinės organizacijos oficialas ir abelnai demokratiškas principų bei demokratinės santvarkos čempionas pastaruoju laiku pasišovė nuplauti pusiau diktatorinės santvarkos promotorių ir visas pamazgas supilti į įvairių partijų bei srovių darželius, ir tuomi mano užduoti mirtiną smūgį demokratijai abelnai. Zinoma, jis kalba neva išimtinai tik apie Lietuvos ir lietuvių partijas ir jų vadus ir tas būk nepaliečia Amerikos, Anglijos, Švedijos, Šveicarijos ir kitų demokratijų. Bet išgilinus į jojo straipsnį, matai, kad p-nas Klausutis yra labai įtužęs ant partijų ir jų vadų, nežiūrnt kokiam pasaulio kam-pelyje tos partijos ir jų vadai būtų ir kokias pareigas jie atlikinėtu.

Bet man rodos, p-nas Klausutis pasirinko ne gerą laiką ir vietą. Jis gyvena ten, kur partijos ir jų vadai laikomi aukštoj pagarbtoj ir kur demokrati-ja žydi. Toliau, jis pragydo tuo metu, kuomet visas demokratinis pasaulis kariauna prieš dik-tatorius. Taigi ir išaina, kad p. Klausutis, norėdamas asmenį nuplauti, jis jį dar labiau su-purvina. Jis ne tiesioginiai pa-sako, jog tas žmogus ištikrųjų buvo diktatorius ir partijų (a-part savos) naikintojas. Bet mes tam nenorime tikėti. Pagaliau ir tas asmuo, apie kurį p. Klausutis tiek daug rašo, buvo partijos (Tautininkų Partijos) nariu ir globėju. Taigi ir Klausu-čio visa ta pagieža ant partijų ir demokratijos neverta nei to lakšto popieros, ant kurios pa-rašo, jau nekaltant vietos laik-raštyje ir laiko tų žmonių, kurie tą jo litaniją perskaito.

Jeigu taip, tai kokiems ga-lams gi jis rašo tokias nesąmo-nes? Išvada yra tik viena: Jis norėtų, kad visose šalyse, neiš-skiriant Amerikos ir Lietuvos, būtų tik vienas piemuo ir viena avinyčia, kaip kad yra Ru-sijoje, Vokietijoje ir Italijoje. Bet ir ten jau tie visagaliai eina prie išnykimo, tai kokiems ga-lams jis dar svajoja apie atgy-venusį dalyką?... Gaila, kad p. Klausutis eikvoja savo laiką ir energiją ne ten kur reikia.

giau. Dar vienas įrodymas, kad nazių istorija keliauna ne į tą pusę.

P-no Klausučio Akcija Nėra Pateisinama

Nors tas asmuo ir dengiasi po slapyvardžiu, bet daugeliui ži-noma kas jis per vienas. Jis de-dasi dideliu lietuviu patriotu, tik neapkenčia partijų. Bet ne-jojo galioje jas išnaikinti. Par-tijos yra visose tautose bei šalyse (išskiriant diktatorinės val-stybes); jų yra ir pas lietuvius. Tačiau šiandiena svarbiausias klausimas, kuris stovi prieš mū-sų akis, nėra partijų klausimas. Šiandien yra lietuvių tautos ir valstybės gyvybės klausimas. Ton linkmėn mes ir turime kreipti savo darbuotę.

Nežiūrnt kaip tos partijos savo principuose viena su kita nesutiktų, vienok, šioje lietuvių tautos ir valstybės krizio valan-doje, jos padėjo savo skirtumus į šalį ir stojo į bendrą darbą Lietuvos išlaisvinimui. Atrodo, kad tos partijos savaime pradėjo "nykti"; savitarpiai kivirčiai pradeda švelnėti ir kasdiena vis reikiiasi vieningesnis veikimas už išlaisvinimą Lietuvos. P-nas Klausutis, kaipo "bepartyvis", turėtų tik pasveikinti tokį reiš-kinį. Bet ne! Jis išėjo visu įtu-zimu ir visomis savo pajėgomis prieš tas partijas, kurios darbuo-jasi už atstatymą laisvos ir ne-priklausomos Lietuvos.

Well, Amerikos lietuvių komunistai irgi tą patį daro; jie irgi smerkia visas tas partijas, ir tarybas, kurios darbuojasi atstatymui nepriklausomos Lie-tuvos; kurie stengiasi išlaisvin-ti Lietuvą iš po nazių ir kad ji nepakliūtų po Rusijos bolševikų jungu. Tamsta, p. Klausuti, ateini kaip tik laiku lietuviams bolševikams, mūsų tautos išga-moms į talką. Ir iš manau, kad neužilgo gusi kitą medalį... Jis ateis nuo Paleckio ir vietoj Ge-dimino atvaizdo, bus Lenino ar gal pakartos katės. "Good luck" p-nas Klausuti! Mes tau jo ne pavydėsime, nes tu jį užsielpai.

— Draugas.

Prezidentas Rooseveltas pa-reikalavo kongreso paskirti net \$300,000,000 statybai naujų namų karo darbininkams.

Kiekvienam Reikalingas Skustuvas

Gražus, Standartinės išdirbystės Valet Auto Strop Safety Razor — SKUSTUVAS gražioj; auksinėj dėžėj, su diržu ir dviem blyktėmis (blades), kurios pasigalanda begaliniu. Kaina \$5.00 įspausta į kiekvieną dėžę.

Mes pasiūsime kiekvienam adresu S. V. už \$2.50 C. O. D. Prisiųskite savo vardą ar atsilankykite asmeniškai pas

PALANDECHA
536 South Clark St., Chicago, Ill.

Geriausia Medžiaga Namui

STANLEY LITWINAS
General Manager

CARR-MOODY LUMBER COMPANY
3039 So. Halsted St. Tel. Victory 1272

Atvykite į mūsų įardą ir apžiūrėkit staklą ir aukštą rūšį LENTŲ—MILL—WORK—STOGŲ IR NAMŲ MATERIOLĄ — del garazų, porčių, viškų, sklepu ir flatų. PASITARKITE SU MŪSŲ EKSPERTAIS kadlink portaisymo namų.

APROKAVIMAS IR PRI-STATYMAS TEIKIAMA DYKAI!

Baltic-American D-jos Veikla Bostone

Seštadienyje, liepos 10 diena, Baltic-American Draugija, kurioje priklausio lietuvių, latvių ir estai surengė iškilmingą puotą ir sutartinai atsilankė į Bostono simfonijos koncertą. Tai buvo iškilmingas vakaras, kuriame prie specialių stalų sėdėjo apie 200 draugijos narių ir jų draugai.

Svečių tarpe matėsi daug jaunimo iš visų trijų tautų kariškose uniformose. Tas darė labai gražų išpuđį. Matyt, ir aukštesni karininkai mėgsta dalyvauti savųjų tarpe.

Baltic-American Draugija turi savo čarterį ir teisėtai gali

veikti. Narinė duoklė \$1. į metus. Yra pageidautina, kad į šią draugiją įstotų kuodaugiau-siai lietuvių. — J. P. Tuinila.

NEGALIMA VISIEMS ĮTIKTI

Kuomet anglų aviatoriai iš-bombardavo Vokietijojej užtvan-kas, tai ten įvyko toks tvanas, kokio nebuvo matyti nuo No-jaus-laikų. Išgirdus apie tai vie-na anglų moterėlė susiraukė nepatenkinta:

"Kame čia sensas? Vieni mū-sų lakūnai mėto bombas, kad sukelti Vokietijojej gaisrus, o ki-ti tuom pat laiku viską aplicia vandeniu ir užgesina ugnį..."

BENDRADARBIUKITE "SANDAROJE"

LIETUVIŠKOS SPAUDOS RĖMĖJAI - BIZNIERIAI

Tel. YARds
Aleksa Bakery
J. Aleksa, Sav.
3339 S. Morgan St.
Geriausios Lietuviškos Plikykės
Ir Rūpios Duonos Kepykė

Tel. LAFayette 3171
Peoples Furniture Co.
M. T. Kezas, Ved.
4179-83 Archer Ave.
Jus Galite Gauti Viską Kas Tik Rūtikalinga del Namų—Rakandų

YARds 3599
Piwaronos Baking Co.
D. Piwarunas, Sav.
4622 S. Marshfield Ave.
Kepėjai "The Wimmer" Duonos
Taip Pat Ruginės—Lietuviškos

Tel. VICTory 4226
Progress Furniture Co.
J. A. Krukas, Ved.
3222-24-26 S. Halsted St.
Rakandai, Pečiai, Radios, Vaikam
Rakandai — Viskas Del Namų

YARds 5654
European Style Bakery
J. Bartas, Sav.
841 W. 33rd Street
Kepėjai Skanios Lietuviškos
Juodos Duonos

Tel. SEELY 8760
Roosevelt Furnit. Co.
Jovarasukas ir Bertulis Sav.
2310 W. Roosevelt Rd.
Visokie Namams Reikmenys
— RAKANDAI —

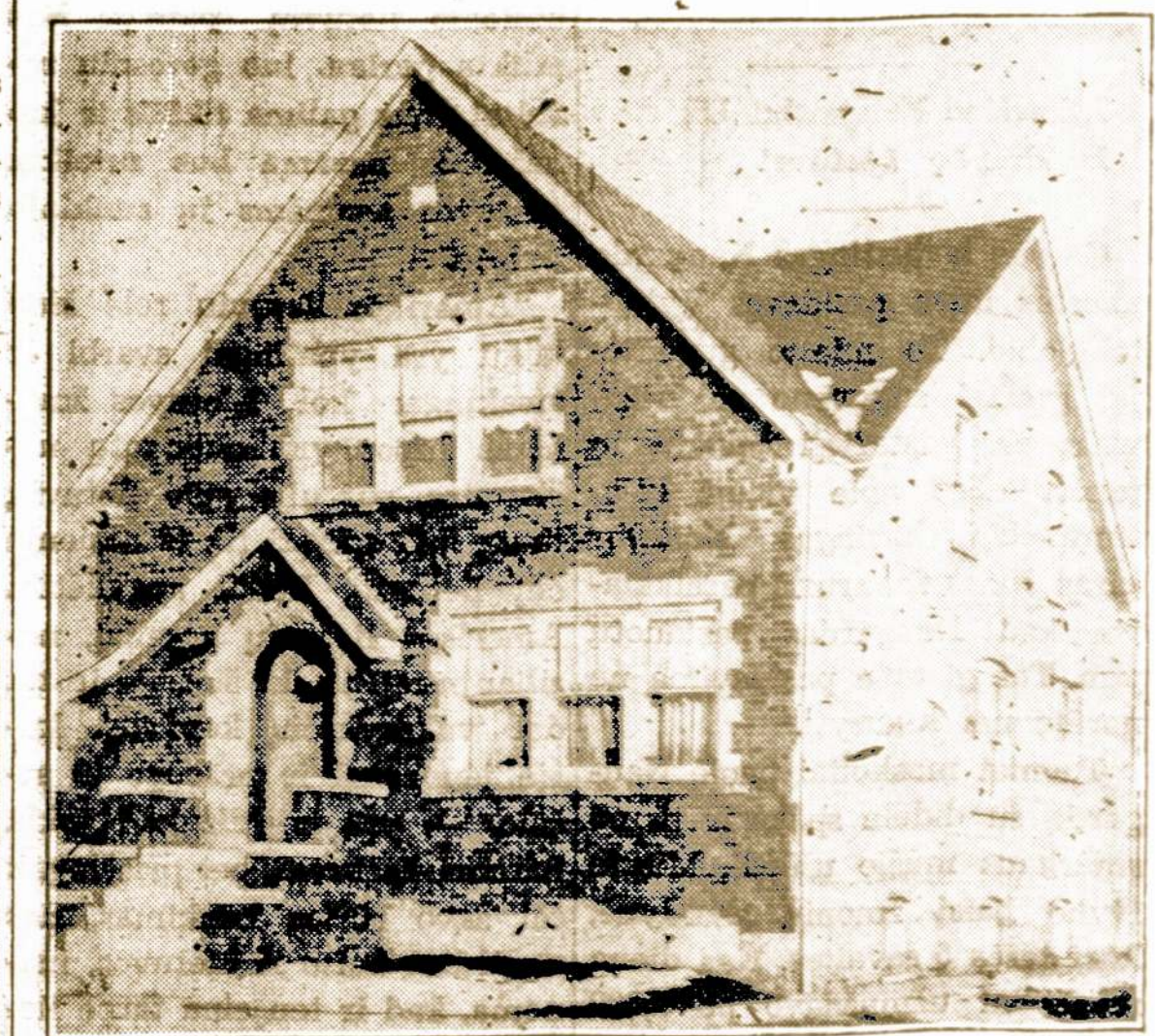
HEALTHY FOOD Restaurant
Joe. ir Julia Malonis Sav.
3206 S. Halsted St.
Lietuviški - Amerikoniški Valgiai
Mandagus Patarnavimas

Leonas Getautas
Muzikos Krantuvė
755 W. 32nd Street
Specialistas Įvairiausių
Dailydystės Darbų

BOULEvard '9406
Frank Bastis
Savininkas
7-11 NATURAL TAVERN
ir ROSS HOTEL
711 W. 43rd St., Chicago

REPUBLIC '7731
Z. S. Mickevics & Co.
Real Estate — Insurance
Commercial & Residential
Properties
2506 W. 59th St., Chicago

Nebus Niekur Taip Patogu Kaip Po Savo Stogu

JEI TAMSTOS MANOTE STATYTI SAU NAMĄ PASIRINKTOJ APYLINKĖJ, TAI LEISKITE MAN SUTEIKTI JUMS KELETĄ PATARIMŲ IR PASIU-LEMŲ.

DABAR YRA LAIKAS PRADĖTI DARBĄ IR ĮSI-GYTI TOKI NAMĄ, APIE KURĮ JUS NUOLAT. SVAJOJAT. ATVAZIUOKIT PAS MANE Į OFISĄ IR AŠ JUMS PARODYSIU UZBAIGTUS NAMUS, KURIE JUMS PATIKS IR BUS LABAI PRIEINAMI.

John Pakel
GENERAL BUILDING CONTRACTOR
6816 S. Western Ave. Tel. Grovehill 0306

Direct Echoes

(AIDAI)

Facts — Humor — Literature — Gossip — News

A Struggle Against The German Oppression

In past centuries, Lithuanians stubbornly resisted the onslaughts of the Teutonic Knights, but their sufferings are not limited to the past; they, no less than the Poles and the Russians, are suffering now from the German "Drang Nach Osten".

During their period of independence (1918-40), the Lithuanians experienced frequent recurrences of an economic war forced on them by Germany, and they continually had to fight Nazi intrigues in Klaipėda (Memel) Territory.

All this has been forgotten by neither the Germans nor the Lithuanians. John Colburn points out in his dispatch:

Refugees report a growing hatred against the Germans, traditional enemies since the days of the Teutonic Knights 700 years ago, but that the Nazis still obtain limited assistance because of a greater fear of Russia.

Present-day Lithuanians do not expect freedom to be handed to them on a silver platter; they are ready to fight for it.

Atlantic Charter

The Atlantic Charter is still the best hope, not only for the United Nations but also for all the enslaved European peoples, and any word or act which compromises that charter is grist to Hitler's mill.

(New York Times).

Future of Eastern Europe

Agreement in principle is said to have been reached on the proposition that a firm system of world-wide collective security, implemented by a real international police force, would wipe out the ticklish questions which exist now about the possible postwar territorial desires of some of the Allies.

Both the American and British governments are reported now to think that Russia would prefer the assurances of security in a world collective system to extending its frontiers to the Baltic Sea and into Eastern Poland. Russia's desire for the Baltic States and Western Poland is thought to be based primarily on defense considerations.

(Blair Bolles, Washington Evening Star).

LITHUANIANS TO STAGE SECOND MILLION DOLLAR WAR BOND CAMPAIGN

A second million dollar war bond drive will be started this week by Chicagoans of Lithuanian descent in observance of the tenth anniversary of the ill-fated trans-Atlantic flight of Capt. Stephen Darius and Lieut. Stanley Girėnas.

Opening ceremonies will be held Saturday at the Darius-Girėnas monument in Marquette park. The monument was erected in honor of the two fliers who were killed when their plane, the Lituanica, crashed only 300 miles from their

goal, the Lithuanian capital city of Kaunas.

An American B-19 bomber, financed by the first war bond drive sponsored by the Lithuanians, was christened at the Chicago airport July 3rd and is now in combat service.

Incumbered

Judge: — Your are willing to go bail for John Preston and offer your farm as security? Have you any incumbrance on the farm?"

Frmer: — "Oh, yes; my old woman."

Brute

— Where is your wife? Haven't seen her often lately.

— Oh, I sent her away on a little vacation.

— So? Where did she go?

— To the thousand Isles.

— Stay long?

— Yes. I told her to take a week to each island.

Serious Then

She — "But, really, Mr. Jones, I have never thought seriously of marriage."

He — "Well, nobody does till after they get married, you know."

One year ago today, Gen. Charles de Gaulle had announced the Free French had changed their name to Fighting French. The new cognomen didn't "stick".

Neither did FDR's name for World War II.

What was it by the way?

Žymesnieji Gaisrai Chicagos Istorijoj

Yra Zuvej Juose ir Lietuvių

Pereitoje savaitėje kilęs gaisras Chicagoje, 419 W. Superior St. padarė ne tik nuostolių, bet nusisėdė ir daug gyvasčių. Apdegus viršutinėms luboms, jos nebeatlaikė didelio vandens spaudimo ir griuvo sykiu su 8 gaisrininkais į rūsi, kur tie ir užtroško.

Bet Chicagoje yra buvę daug panašių gaisrų. Štai gaisras Stock Yarduose, gegužės 19 d., 1934 metais padarė \$8,000,000 nuostolių, bet žmonių nežuvo. Dr. A. Margeris tą gaisrą vaizdžiai aprašė viename lietuvių žurnale.

Rugpjūčio 17 dieną, 1940 metais kilo gaisras chemikalų dirbtuvėj, 3430 Henderson St. Nuo stoltų padaryta už \$50,000. Zuvo septyni gaisrininkai.

Liepos 10, 1893 metais Jackson Parke, laike Columbia Pasaulinės Parodos liepsnose dingo 17 žmonių.

O kas neatsimena Chicagos lietuviams žinomo gaisro, balandžio 14 d., 1931 m.? Šiame gaisre žuvo apie 10 lietuvių. Jis kilo sanitarinio distrikto kasamame kanale, prie Cermak Rd. ir Laffin. Dirbo ten daugiausia lietuviai nuo Bridgeporto.

Gruodžio 22, 1920 metais gaisras Morris Packing Co. padarė nuostolių arti milijono dolerių. Zuvo 24 žmonės. — Namisėkis.

Iš So. Bostono Lenkų Propoganda Skleidžia Tokias Žinias Apie Lietuvą

P-nas V. Baliukonis Visad Paremia Naudingą Lietuvišką Veiklą

Vaišingesnį Žmogų Sunku Būtų Rasti

Būtų didžiausia nuodėmė, jei gu būdamas dzuku, o apie dzuką nieko neparasyčiau, tai būtų, apie V. Baliukonį. Aš tikiu, nerasi visoj Amerikoj vaišingesnio žmogus, kaip minėtas asmuo, bet vaišingumas, tai antraeilis dalykas.

V. Baliukonis So. Bostono, Chicagos ir Brooklyno spaudai gerai yra žinomas, nes jis niekad neatsisako jos paremti ir visada aukoja daugiau, negu prašo.

So. Bostono draugijos džiaugias turėdamas tokios geros širdies biznierių ir kiekviena stengiasi savo porciją gauti. Jam nėra svarbu ar tu esi katalikas, sandarietis ar socialistas, bet tik būk lietuvis ir dirbk lietuvių gerovei.

V. Baliukonis yra savininkas So. Boston Cafe, kuri yra viena iš gražiausių So. Bostone. Jei kam tektų būti So. Bostone, tai aplankykit jo Cafe ir išrinkit jo vaišingumą.

Apie P-ną S. Zavadską Musų Veikeją ir Gabų Biznierių

Pirmiau Gyveno Haverhill, o Dabar Bostone

Mes tankiai pamirštam savo veikėjus bei biznierių ir tik tuomet juos atsimenam, jeigu koks reikalas yra arba reikia gauti aukų. Taigi kam prisime vieną vienas geras Sandaros veikėjas, būtent S. Zavadskas, kuris seniau gyveno Haverhill Mass., buvo vienas iš geriausių veikėjų ir jo pastangomis buvo sutverta Sandaros kuopa. Jam vadovaujant Sandaros kuopa beveik lenkyniavo net su Bostono kuopa. Tuomet Haverhill lietuviai buvo tikri Lietuvos sūnūs. Bet laikui bėgant S. Zavadskas turėjo apeisti Haverhill. Jo apeidimas to miesto buvo didelis smūgis lietuviams. Sandaros kuopa mirė, lietuvių veikimas taip pat mirė, o daugumoj geri lietuviai priėmė svetimos valstybės krikštą ir dabar tarnauja svetimiems dievams.

Dabartiniu laiku S. Zavadskas gyvena So. Bostone, bet jau susirinkimuose mažai tegali matyti, nes gyvenimo aplinkybės nebeleidžia. Bet už tai jis atsilygina savo aukomis. Aš tikiu, kad jis nėra atsakęs nei vienai draugijai, kurios tik dirba lietuviams ir lietuvių tautai.

S. Zavadskas dabartiniu metu yra savininkas Silver Cafe. Tai gi laimingai daryk biznį ir ka-

Tyčia Norima Suklaidinti Pasaulio Opinią

Lenkų Pasaulinės Sąjungos (Swiatpol) biuletine neseniai paleista piktos propogandos prieš Lietuvą. Ilgame straipsnyje bandoma įrodyti, jog Lietuvos valstybė buvusi tik vokiečių padaras. Kalbėdamas apie naujai atsiradusias 1918-19 metais valstybes rytų Europoje, minėtas biuletinas tvirtina: "Viena tokių neva valstybių buvusi Lietuva, Berlyno išgalvota, kaip vokiečių įrankis anti-lenkiškai politikai."

Tai yra didžiausia nesąmonė. Lenkai bent turėtų tiek atsiminti, jog kai lietuvių vasario 16 dieną, 1918 metais paskelbė savo nepriklausomybę, tai vokiečiai sukfoniskavo laikraštį, kuris atspausdino tą pranešimą. Vokiečiai kaip pirmiau, taip ir dabar siekia ne atstatyti, bet pavergti Lietuvą. Visas svietas apie tai žino, išskyrus lenkus.

Bet minėtas "Swiatpolio" leidinys nepsitenkina tuom, kas buvo 1918 m. Jis bando įrodyti, jog vokiečiai vėl siekia "atstatyti" Lietuvą ir patraukti savo pusėn lietuvius. Esą:

"Nors vokiečiai niekad neturėjo simpatijos lietuvių tarpe, vienok atsiminimai bolševikų invazijos buvo taip stiprūs, jog veik visos lietuvių politinės srovės nuėjo bendradarbiauti su vokiečiais."

Čia vėl yra pasakyta aiški melagystė. Lietuvos žmonės nuėjo ne bendradarbiauti su naziais, bet išvijus bolševikus tuojau sudarė savo valdžią ir paskelbė Lietuvos nepriklausomybę. Vokiečiai gi tą viską suignoravo, panaikino laikiną vyriausybę, o kaikiuriuos jos narius tebelaiiko kalėjime.

da Lietuva atgaus laisvę, tai paaukok \$100.00.

AUDITORIUM RESTAURANT

3131 S. Halsted St.

LIETUVISKI ir AMERIKONISKI VALGIAI SU GERIAUSIU SKONIU. MANDAGUS PATARNAVIMAS. P. Balčiūnas ir M. Kovarski, Sav.

"Swiatpol" toliau paduoda smulkmenų apie įvykusią Kaune, gegužio 5 dieną konferenciją, kurioje dalyvavo apie 80 delegatų, po 3 ir 4 nuo kiekvieno apskrčio. Buvo atvykę, inteligentų, darbininkų, ūkininkų. Pirmininkavęs Vilniaus universiteto rektorius M. Biržiška. Toje konferencijoje buvę pabrėžta, jog Lietuva niekad nepasiduos geruoju Sovietų Rusijos jungiui ir kovos prieš bolševizmą. Gen. Kutliūnas pabrėžęs, jog lietuviui turi imti ginklą į rankas, o įarys okupantų paskirtos tarybos išvadinę sabotažnikais tuos ūkininkus, kurie nepristažo maisto naziams. Pagaliau, M. Biržiškos sumanymu buvęs pasiūstas sveikinimas Hitleriui.

Apie minimą čia konferenciją mes jokių davinų neturime ir todėl sunku pasakyti kas ten dalyvavo ir ką kalbėjo. Tačiau, remiantis pranešimais iš neutrailių šalių, galime pasakyti, jog tarp Lietuvos žmonių ir nazių okupacinės valdžios vyksta nuolatiniai susirėmimai už rekvizicijas, už priespaudą ir terorą. Lietuvos žmonės nenori jokių "globejų" nei iš rytu, nei iš vakarų, nei iš pietų. Jie trokšta tik nepriklausomybės.

Mums tiesiog nesuprantama toji lenkų propoganda apie lietuvių bičiuliavimąsi su vokiečiais. Tegul broliai lenkai neužmiršta, jog jų Pilsudskiai, Beckai ir kiti darė "draugiškumo" sutartis su Hitleriu, bet ne Lietuva. Garsusis jų "maršalek" Smigly-Ridz gelbėjo Hitleriui sudraskyti Austriją, Čechoslovakiją ir atplešti iš Lietuvos Klaipėdą. Hitlerio palaimintas Smigly-Ridz jau buvo pasirėngęs žygiuoti į Kauną, tik anglų ir prancūzų įsmaišymas išgelbėjo Lietuvą.

Keista, kad lenkai labai gerai atsimenta ir smulkmenas iš 1918 metų, bet užsimiršo di-

NAMŲ STATYMO KONTRAKTORIUS

STATOM VISOKIOS RUSIES NAMUS—

DIDELIUS IR MAZUS. Turime 18 Metų Patyrimą Namų Statymo Bizny.

Kreipkitės Prie Musų Del Apskaltlavimų ir Kitokių Informacijų.

B.R. PIETKIEWICZ & Co. CONTRACTORS

REAL ESTATE

2555 W. 47th St.

PASKOLOS ANT PIRMŲ MORGICIŲ

STATYBAI — REMONTAVIMUI ARBA REFINANSAVIMUI

ant Lengvų Mėnesinių Išmokėjimų! NAUDOKITE PROGA DABARTINĖMS ŽEMOMS NUOSIMGIO RATOMS.

TAPKITE FINANSINIAI NEPRIKLAUSOMI!

TAUPYKITE musų įstaigoje. Jusų indėliai rupestingai globojami ir ligi \$5,000.00 apdrausti per Federal Savings and Loan Insurance Corporation. Mokame 3%. Jusų pinigai išmokami ant pareikalavimo.

SENIAUSIA IR ZYMAUSIA LIETUVIŲ FINANSINĖ ĮSTAIGA — 45 Metai Sekmingo Patarnavimo! —

KEISTUTO SAVINGS and LOAN ASSOCIATION

TEL. CALUMET 4118 Jos. M. Mozoris, Sec'y 3236 SO. HALSTED ST.

...it will provide a debt-free home with our home-financing plan!

džiuosius įvykius 1939 metais. Jie skelbia, jog Lietuvos valstybė buvusi vokiečių kaizerio padaras. Tuom tarpu Lietuva jau egzistavo toli, toli dar prieš Kristaus užgimimą. Lenkiški propogandistai turėtų pasimokinti šiek tiek elementariškos istorijos ir tik tuomet imtis tokio amato. — Alfa.

Musų Troškimas

Parašyta 1894 m.

Kaip be vandens trokšta žuvis, Netenka gyvybės — Taip ir mūsų sunkus būvis, Kad nėra venybės.

Nors ir daug iš sunkaus miego Šiandien jau padubo, Bet mažai dalis tautiečių Darbuose sujudo.

Todel, mieli broliai mano, Dirbkime iš vieno; Rūpinkimės, kad greičiausiai Prašvist laisvės diena.

Atsiminkim, jog vienybėj Kliūtis pergalėsim; Ir už laisvę tėvų krašto Kovą mes laimėsim.

A. Sipaitis.

Kaip ir Pasakaitė

Padavimai Apie Laumės Juostą

Prieš 80 metų vienas danas, keliaudamas Lietuvoje užrašė tokią legendą apie Laumės Juostą, arba vaivorykštę, kuri atsimuša padangėje įvairiomis spalvomis.

Laumė, tai buvusi debesijų dievaitė. Vieną dieną sėdėdama savo gražiame palociuje, ji pastebėjo žemėje jaunikaitį — artoją ir atėjo pas jį. Jaunikaitiui ji pažadėjusi daug turto, jeigu tas apleis žemę ir nueis pas ją. Artojas gi nepatikejęs jai ir nenorėjęs skirtis su namais.

Grįžusi į savo rūmus, Laumė nutarė supinti puikią juostą ir nuleisti į žemę, kad jaunikaitis, pakeitęs savo nusistatymą, galėtų pasiekti dausus. Tačiau tas likosi neperkalbamas ir Laumės Juosta laiks nuo laiko pasirodo priminimui nemirštamoms deivės meilės.

Pirkite kiek išgalit karo bonus!

Phone Virginia 9493 Moterims Trečiadienį SOUTH PAULINA RUSSIAN TURKISH BATHS ATLANKYKIT SVEIKATOS PIRTĮ. Naujai įrengtas rusiškas kambarys su akmenų krosnim. Kambarėliai dėl pagulėjimo. Kainos labai prieinamos. ELEKTRIKINIS GYDYMAS Mineralinės, sulferinės vanio duoda didžiausią kraujo cirkuliaciją, kuomi galima išsigelbėti nuo visokių ligų. 1657 West 45th St. Kampas S. Paulina St. A. F. CZESNA, Savininkas.

VIETA, KUR CHICAGOS LIETUVIAI PERKA SAU ANGLIS. Mes užlaikom tik geriausios rusies anglis ir turim didelį pasirinkimą. Kainos labai prieinamos; užganėdinimas užtikrintas. Vilija Coal Co. 3700 So. Spaulding Ave. :: Chicago, Ill. LIETUVIŲ ĮSTAIGA. Tel. Lafayette 2584.

Leo Norkus, Jr. AMBROSIA & NECTAR Beer Distributor. GERKIT TIK GERĄ ALŲ, padarytą Chicagoj. Visi geria ir mėgsta AMBROSIA ALŲ, bet, prie to, išdirbėjai nusprendė padirbti dar geresnį alų, kurį užvardino —NECTAR. Šis Alus yra pagamintas iš importuotų pirmos rūšies produktų. Urmo (Wholesale) kainomis pristato į alines ir kitas įstaigas. Visuomet kreipkitės pas NORKŲ kur gausite greitą ir teisingą patarnavimą. 2259 W. Cermak Rd. Tel. Monroe 0808

Chicagoje

Pagerbė Viešnią P-nią B. Pivarunienę

Atsilankius į Chicago poniai Pivarunienė, žymiai Pittsburgho lietuvių veikėjai, Sandaros 100 kuopos narės greitomis surengė, pereinam šėštadienyje, draugišką vakarėlį pagerbimui viešnios. Dalyvavo gražus burys svečių, kurie buvo šauniai pavaišinti.

P-niai B. Pivarunienė įteikta dovanėlė ir pareikšta gilus įvertinimas jos nenuilstamos darbuotės lietuviybės gerovei. Vakarelio rengimo komisijoje buvo p-ni O. Borchtienė, p-ni P. Gribiene, p-ni V. Šliažienė ir p-ni M. Endzulienė. — Narė.

Kelių Srovių Veikėjai Susirinks Liepos 23 Dieną

Penktadienyje, liepos 23 dieną Sandaros svet. įvyksta visų mūsų srovių veikėjų pasitarimas sąryšyje su šaukiama Pittsburghe Amerikos lietuvių konferencija. Turėsime smarkiau pasidarbauti, kad Chicago turėtų stiprią reprezentaciją toje konferencijoje.

Šovinsy Gatvekaryj Sužeidė P-lę E. Mačytę

Susišaudyme gatvekary, prie Halsted ir 35-tos gatvės visai nekaltai nukentėjo ir p-lė Eleanor Mačytė, 18 metų, gyvenanti 2856 S. Emerald Ave. Važiuojant jai į darbą juoduko paleistas šūvis sužeidė jai kairiąją ranką. P-lė Mačytė tapo nugabenta į Cook County ligoninę.

Liudininkai atpasakoja įvykius sekančiai. Kilus argumentams gatvekaryje, juodukas Jones smeigė peiliu tulai Mrs. Elberta Bennet aukščiausi širdies. Pastaroji išsitraukė revolverį ir du syk šovė į Jones, pataikydama į nugarą. Jones gi, atėmęs iš jos revolverį ir pats pradėjo šaudyti. Viena paleistų kulku pataikė p-lei E. Mačytei.

J. P. Varkala Perkelia Savo Ofisą

Teko patirti, jog auditorius J. P. Varkala, kuris iki šiam laikui turėjo savo ofisą 3241 South Halsted St. neužilgo persikels į kitą vietą — prie Archer ir Richmond, Brighton Parke.

Bridgeporto biznierius Stasys Martinkus, 3358 S. Halsted St. uždarė savo vyriškų rūbų krautuvę vienam mėnesiui ir išvyko į Tabor Farmą atostogoms.

Seržantas St. Janukėnas Attu Salos Didvyris Ilsi Chicagoje

Vienas Pirmųjų Ižengė į Tą Salą

Dabartiniu laiku Chicagoje praleidžia 30 dienų atostogas Attu salos didvyris, St. Janukėnas, 3310 S. Halsted St. Jis buvo tik kelias pėdas nuo pirmojo japonų šovinio, paleisto amerikiečius Attu saloje. Nepaprastos speigos nušaldė jo rankas ir kojas. Jis buvo taip pat ir lengvai sužeistas. Po atostogų Chicagoje jis grįž į Texas karinę ligoninę užbaigti gydymą.

Seržantas Janukėnas priminė, jog japonai prisirišdavo prie uolos ir šaudydavo amerikiečius. Būt mūsiškiai juos nudėdavo kaip kurpukas. Prie vieno žuvusio japono rasta \$3,700 amerikoniškų pinigų, kurie buvo atiduoti valdžiai. Jam teko paragauti ir japoniškų cigarečių, bet jie neturi jokio skonio.

DIDIEJI CHICAGOS LAIKRAŠČIAI APIE IŠKILMES MARQUETTE PARKE

Visi didieji amerikiečių laikraščiai pažymėjo, jog ši vakarą, liepos 17 dieną įvyksta didelės lietuvių iškilmės Marquette Parke paminėjimui dešimties metų sukaktuvių nuo Dariaus Girėno žuvimo ir pradėjimui naujo vėjau — išpardavimui už antrą milijoną dolerių karo bonų.

Mirė Sužeistas Gatvekario

Siomis dienomis pasimirė Kazys Surpius, 75 metų amžiaus, 5937 S. Spaulding Ave. Jį buvo smarkiai sužeidęs gatvekarys prie Madison ir La Vergne Ave.

EXTRA! EXTRA!

N. KANTER, sav.

Permanytas vardas ir adresas Lietuviškas Žydukas REMKITE SENĄ LIETUVIŲ DRAUGĄ

MONARCH LIQUOR

3529 So. Halsted St.
Phone YARDS 6054

TRUMPOS ZINIOS

Teisėjas J. T. Zuris dabartiniu laiku atostogauja savo brolio farmoje, Mich. valstijoje.

P-lė Stella Wodmanaitė, 3253 S. Green St. žinoma veiksėja Bridgeporto lietuvių organizacijose, jau arti pasveikimo.

Pirmiau ji buvo praleidus porą savaitių ligoninėje.

Karo departamentas paskelbė, jog Edward Zerblis, iš Chicagos, ir Kazys Jonaitis, iš Waukegan, Ill. yra japonų nelaisvėje.

P-ni Marie Bruožienė, 939 W. 33rd Pl. tapo priskirta prie Raudonojo Kryžiaus štabo, kaip instruktorė.

J. Hertmanavičiaus palikimo byla bus svarstoma "probate court'e" rugpjūčio 5 dieną.

Šiam sekmadienyje burs "Jaunosios Lietuvos" narių išvyksta į p. Geo. Rimkaus farmą, Eau Claire, Mich.

P-nai Geo ir Pola Lucai pereitam ketvirtadieny minėjo trijų metų vedybinio gyvenimo sukaktuves.

Šių Metų Oras Nėra Dar Pats Blogiausias

Esame girdėję nemažai nusišundimų, jog oras šiais metais yra niekam tikęs. Lietus daug padaręs nuostolių fermeriams ir nepatogumų miesto gyventojams.

Bet mūsų kraštas matė ir blogesnių. Oro tūmytojas Indianapolis, Ind. J. H. Arington tikrina, jog 1816 metų vasara buvo visi prasčiausia iš visų. Birželio mėnesyje užėjo šalčiai ir sniego pūgos, kurios sunaikino visus pasėlius ir sodų vaisius. Pasekoje to, žmonės badavo ištisą žiemą.

Jadvyga, Jogailos žmona, mirė liepos 17 dieną, 1399 metais.

Prieš Dešimtį Metų Šie du Narsūs Lakūnai Darius ir Girėnas žuvo Bandydami Pasiekti Oru Lietuvos Kraštą.

Didelės Iškilmės Ši Vakare Prie Dariaus Ir Girėno Paminklo; Susirinkit Visi

10 M. Sukaktuvės Nuo Žuvimo Dvieju Narsiu Atlanto Nugalėtoju

Bus Pradėtas Vajus Sukelti Antrą Milijoną Bonais

Ši vakarą, prie paminklo Dariaus ir Girėno, Marquette Parke, įvyksta nepaprastai paminėlio mėnesyje užėjo šalčiai ir sniego pūgos, kurios sunaikino visus pasėlius ir sodų vaisius. Pasekoje to, žmonės badavo ištisą žiemą.

Jadvyga, Jogailos žmona, mirė liepos 17 dieną, 1399 metais.

Prie paminklo kalbės Lietuvos konsulas p. P. Daužvardis, adv. R. Vasalle, Antanas Vanagaitis, Justinas Mackevičius, Jonas Kazanauškas, Juozas Kibort, J. G. Gallaher, Dr. Gordon Laing. Pastarieji du yra išdo departamento atstovai. Šiose ceremonijose bus pradėtas bonų pardavinėjimo vėjau sukėlimui antro milijono.

Visi lietuviai kviečiami atsilankyti ir dalyvauti šiose istorinėse iškilmėse pagerbimui Da

Pigiai Parsiduoda Lotas

Geroj vietoj, prie 7237 South Mozart St., blokas ir pusė nuo Marquette Parko. Parduosiu už prieinamą kainą. Kreopkitės arba rašykite:

S. S. Cunningham
4860 N. Kenmore Ave., Chicago

DR. KARL NURKAT (NURKAITIS)

LIETUVIS DAKTARAS Aptometristas Pritaiko atsakomai akinius už prieinamą kainą ir ant lengvų išmokėjimų

3241 S. Halsted St.
PHONE CALUMET 4591
RAKANDŲ KRAUTUVĖ

DR. G. SERNER

LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
Tel. YARDS 1829
Pritaiko Akinius.
Kreivas Akis Ištaiso
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
3401 SO. HALSTED ST.
kampas 34th St.
Valandos nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8
Nedėlio pagal sutartį.

ADVOKATAI

JOHN B. BORDEN
LIETUVIS ADVOKATAS
2201 W. Cermak Road (W. 22 St.)
Ofiso valandos: Kasdien nuo 9 iki 5
Vakaris: Penedello, Seredos ir
Pėtnyčios 6 iki 9
Telefonas Canal 1175
Namai: 6459 S. Rockwell St.
Telefonas Republic 9600

riais ir Girėno, o taip ir patėmimui karo pastangų perkant karo bonus. Programo vedėju bus gerai žinomas veikėjas, advokatas A. Olis.

P-nas B. Balutis Gavo Siustus Pinigus

Siomis dienomis gavome iš p. B. Balučio pranešimą, jog siustus per Sandarą aukas, sumoje \$50. jis gavo ir už tai labai dėkoja tiems, kurie prisidėjo.

Dabar reiktų pasirūpinti, kad greitai laiku pasiuntus dar vieną dovaną. Pradžią jau yra padaryta. Tie, kurie nesate dar prisidėję kviečiame paaukoti svarbiam tikslui.

Piknikas Įvyks Šiam Sekmadieny

Svarbus Pranešimas Chicagos Lietuviams Liuteronams

Del blogo oro ir lietaus Chicagos Lietuvių Liuteronų parapijos išvažiavimas pereitam sekmadienyje neįvyko. Jis tapo atidėtas šiam sekmadieniui, lie-

Phon Calumet 7358

DR. M. ZILVITIS DENTISTAS

3243 South Halsted Street

LIETUVIAI DAKTARAI AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJOS NARIAI

Tel. YARDS 3146
VALANDOS: Nuo 11 iki 12, 2 iki 4 ir 7 iki 9

Pirmadieniai: 2 iki 4 ir 7 iki 9
Šventadieniai: 11 iki 12

Dr. V. A. Šimkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
ir Akinius Pritaiko
744 W. 35th Street

Dr. J. J. Simkus
DENTIST
1821 So. Halsted Street
Canal 0257

Tues., Thurs., Fri.
6322 So. Western Ave.
Mon., Wed., Sat.
Hemlock 6117
CHICAGO, ILL.

Tel. Pullman 1198 ir 8277

I. E. MAKARAS M. D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
10758 So. Michigan Ave.
ROSELAND-CHICAGO, ILL.

Victory 1522

DR. J. KULIS
Valandos:
9 iki 12 a.m.—6 iki 9 p.m.
LIETUVIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3259 So. Halsted St. Chicago

Ofiso Tel. Victory 3387
DR. J. P. POSKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3133 S. Halsted St. Chicago

Ofiso valandos:
Nuo 9 iki 12 diena ir — 7 iki 9 vak.
Iškyrus Antr-nio ir Ketvirt. vak.
Rez. 6504 So. Artesian Avenue
Telefonas Hemlock 2374
Res. valandos: 3 iki 6 vakare
Antradieniai ir Sešt. 3 iki 9 vak.

Tel. Canal 0257

Dr. P. Z. Zalatoris
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso valandos:
10:30 iki 12 val rytas
1 iki 3 val. po pietų
6 iki 9 val. vakaris.
Sėkmadieniai: 9 iki 12 val. rytas
Ofisas:
1831 So. Halsted Street
Telefonas Canal 0257
Rezidencija:
6600 So. Artesian Avenue
Telefonas Prospect 6256

pos 18 dienas, Rusčiaus darže, prie 106 gatvės ir Ridgeland Ave.

Visus nuoširdžiai kviečiame skaitlingai atsilankyti ir tuomi paremti viršminėtą parapijos išvažiavimą. Komitetas žada visus kuogeriausiai pavaišinti. Parapijos pirmin. — J. Kasper.

Skaitykite "Sandarą"

Tel. LAFayette 7020

DR. S. NAIKELIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Rezidencija ir Ofisas
3417 S. Halsted Street
VALANDOS:
Nuo 2 iki 4 ir 7 iki 9 vak.
Nedėliomis pagal Sutartį

Dr. Margeris
3325 S. Halsted St.
Valandos: nuo 10 r. iki 2 po pietų
ir nuo 6 iki 8 vakaro.
Šventadieniai tik susitarus
Phone YARDS 7299

DR. EMILY V. KRUKAS

GYDYTOJA IR CHIRURGAS
4146 Archer Avenue
Ofiso Tel. LAFayette 3210
Rez. Tel. LAFayette 0094
Jeigu Neatsiliepia —
Sauk KEDzie 2868
VALANDOS:
Pirm., Antr. Ketvirt. 6—9 vakare
Penkt. ir Sešt. 8:30—9:30 vakare
Nedėliomis pagal Susitarimą

Dr. K. Drangelis

DENTISTAS
2420 W. Marquette Rd.
Arti Western Avy

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 W. 22nd Street
CHICAGO, ILL.
Ofiso valandos: nuo 1—5 ir 7—9
Seredomis ir Nedėl. pagal sutartį.
Rez. 6631 So. California Av.
Telefonas Republic 7869
YARDS 4787

DR. STRIKOLIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas: 4645 So. Ashland Avenue
Ofiso valandos:
Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak.
Nedėliomis pagal sutartį.
Namų Tel: Prospect 1980

Phone VICTory 2514

Dr. A. J. Zimontas
Seniausias Lietuvis
DENTISTAS
3252 So. Halsted St.
YARDS 2246

DR. C. Z. VEZELIS

DENTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Valandos nuo 9 iki 8 vakare
Seredoj pagal sutartį.

Phone YARDS 5921

DR. BERTASH
756 W. 35th Street
Cor. of 35th and Halsted Sts.
Ofiso valandos nuo 1-3; 6:30-8:30
Nedėliomis pagal sutartį.

Phone HEMlock 2061

DA. JOSEPH KELLA
DENTISTAS
6558 S. Western Ave.
VALANDOS:
Nuo 9 ryto iki 8 vakare
Nedėliomis pagal Sutartį

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

John F. Eudeikis

SENIASIA IR DIDŽIAUSIA LAI DOTUVIŲ IŠTAIGA
AMBULANCE
DIENĄ IR NAKTĮ

Visi Tel. Yards 1741-1742

4605-07 So. Hermitage Ave.
4447 South Fairfield Ave.
Tel. LAFayette 0727

DYKAI Kopyčios visose
Chicagos dalyse

Radio Programas nuo 8:00 iki 8:30 val. ketvirtadienio vakare
iš stoties WGES (1390), su Povilu Šaltimieru.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

NARIAI
CHICAGOS IR CICEROS LIETUVIŲ LAI DOTUVIŲ
DIREKTORIŲ ASSOCIACIJS

Ambulancų Patarnavimas Dieną ir Naktį
Turime Kopyčias Visose Miesto Dalyse

A. M. PHILLIPS

3307 So. Lituania Ave. Phone Yards 4908

J. ZOLP

1646 West 46th Street Phone Yards 0781-0782

LACHAWICZ IR SUNUS

2314 West 23rd Place Phone CANAL 2515
SKYRIUS: 42-44 E. 108th St. Phone Pullman 1270

P. J. RIDIKAS

3354 So. Halsted Street SKYRIUS 710 W. 18th St.
VISI TELEFONAI: YARDS 1419

J. LULEVIČIUS

4348 So. California Ave. Phone Lafayette 3572

S. P. MAŽEIKAI ir J. EVANAUSKAS

3319 So. Lituania Ave. Phone Yards 1138

LEONARD F. BUKAUSKAS

10821 S. Michigan Ave. Phone Pullman 9661